

Alapított 1865-ben.

A legjobb bel- és külföldi zongorák, pianók és harmoniumok legelőcsöbben kaphatók

Heckenast Gusztáv
zongorateremben
Budapest, IV. Gizella-tér 2.
(Váci-utca sarkán).

Ehrbar udvari zongoragyűjtemény
Schiedmayer és fia
stuttgarti udvari zongoragyűjtemény
magyarországi egyedüli képviselője. Valódi amerikai harmoniumok. 9318

Nagy kölcsönző-intézet. Arjegyék ingyen.

JBOLYAILLATOS MANDOLA KORPA
a bőrt finomra simítja és megtartja az arcz élénk és üde kinézetét.
Teljesen hatástalan a szappantól és az arcz keménységtől.

KIZÁRÓLAGOS KÉSZÍTŐI
A. Notsches & Co.
BÉCS, I. LUGECK 3. SZ.

Fényképészeti cikkek
készülékek, Kódok, objectivek és minden e szakmába vágó kellékek legelőcsöbben szereshetők be

Veszprémi Samu utóda
PEJTSIK KÁROLY
fényképészeti cikkek szaküzletében,
Budapest, IV., Városház-u. 1.
(Standard-palota, Kosuth Lajos utca 4. sz. épületében).

Legjobb nagy arjegyékem, mely részletes utmutatásokot tartalmaz, kivánatra bérmentve megküldöm. 9475

Főhercegi Szt. Margitszigeti gyógyfürdő
BUDAPEST.
Nyári és téli gyógyhely.

43-3° C. kénes hőforrás, Thermal, iszap-, villamos-fény-, mesterseges szénsavas-, forrólag-, mindennemű gyógy- s edző (Kneipp) fürdő. Svéd gyógytorna-terem. Napfürdő. 150 holdas árnyékos sétakör. Csúsz, köszvény, ischia, izületi bántalmak, emésztő, szervi bajok, szívbetegség, vesebántalmak, vérszegénység, idegyengeség ellen.

Szt. Margitszigeti üdítőviz
elsőrangú szénsavval telített ásványvíz. 9545

KIVÁLÓ ERŐSÍTŐSZER

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.

SOMATOSE
húsból készült és ennek tápanyagot tartalmazó izetlen, könnyen oldódó Albumose készítmény a legkiválóbb

erősítő-szer
gyenge és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell- és gyomorbetegeknek, beteggyasoknak, angol körben szenvedő gyermekeknek, újszülötteknek, nemkülönben

Vas-Somatose
alakjában a sápkórosoknak lesz ajánlva az orvosok által. Vas-Somatose nem egyéb 2% szerves összetételű vasat, a melyen alakban a vas az emberi testben van jelen, tartalmazó Somatose. Somatose rendkívül gerjeszti az étvágyat.

Raktáron van az összes gyógyszerárakban és gyógynyagkereskedésekben.

HOGY KARCSUVA
ráljunk és egytall egészé-
rünkétség megőrzését, hasz-
nájuk a Phillog Apollo-kat,
melyeknek győzele a növényekből nyert Vasulose néven készítették. Ezek az Apollo-kat
jónak elismert. pillák karcsuva tesznek, hatáuk az-azon nincsen hátrányára az
egészségnek, mint sok más készítmény. Nem használják, hanem egyenesen a táplál-
kozásra és a szilárdabbra hatnak. — A kölség testre győzele a kölség
s a Phillog Apollo-kat a p o i o s -k szabályozó a szerv működést, fiatalítják az
arcvonásokat és megújítják a testnek imet az egészségét és erőt. Én a tika minden
asszonyok, ki megakadja őrizni karcsu és fiatal alakját. A Phillog Apollo-kat a
legelőcsöbben természetesen mindkét neműeknek használnak és nemcsak a szilárd
szegétségnek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyulást könnyen be lehet tartani
és végeredménye teljesen állandó. (Törvényesen védett védjegy). Egy üvege ára
utalással: K. 6.45 bérmentve; utalással K. 6.75. — J. Matkó, gyógyszerész,
5. Passau-Verdau, Paris, X. X. — Egyedüli raktár: Anstria-Magyarország
Widre: Budapest, Török József, gyógyszerár, király-utca, 12.

Elsőrangú. E kénes vizu gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel és
legmodernebb iszapfürdővel
pompás ásványvíz szodák-
kal, hő- és kádfürdővel.
Prospektus ingyen bérmentve.

Császárfürdő
BUDAPESTEN 9375
téli és nyári gyógyhely.

Seffer Antal
Képes arjegyék kívánatra
Budapest, Károly-utca.
Bútszám 12
(Központi városház épület.)

Alapított 1878.
Lawn-Tennis
Középkorúak kör. 3 főtől.
Lawn-Tennis
Középkorúak kör. 3 főtől.
Lawn-Tennis
Középkorúak kör. 3 főtől.
Lawn-Tennis
Középkorúak kör. 3 főtől.

Függőágyak
Felpár
Lóhalok
Zsákok
Hálóok
Kamrák
Ponyvák

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Budapesten, IV., Egyetem-utca 4.

Millió hölgy
használja a „FEEOLIN“-t.

Kérdezzék csak házi orvosát, hogy a „Fecolin“ nem-e a legjobb cosmeticum szer a kéznek, hajnak és fogaknak? A legújabb kutatások az az a legelőcsöbben kezek előkelő, üde finomságot és alakot nyer a „Fecolin“ használata által. A „Fecolin“ egy 42 legelőcsöbben és legelőcsöbben növényből előállított szappan. 9552

Jóhatónk tovább, hogy az arcz redőt és ráncokat, bőrcsúszkát (Mitesser) és arczpörpöréseket (Wimmerli) stb. a „Fecolin“ használata által nyomtalanul eltűnnek. A „Fecolin“ a legjobb hajkezelő, napjóló és hajszelítőszer, megakadályozza a hajhullást, a megkopasztást és a fejbetegségektől megóv. A „Fecolin“ egyben a legelőcsöbben és legelőcsöbben fogtisztítószer. A ki a „Fecolin“-t állandóan szappan helyett használja, fiatal és szép marad. Kötelezzük magunkat a pénz visszafizetésére, ha a „Fecolin“ használata nem sikerül. Egy drb 4 kor, 3 drb 2.50 kor, 6 drb 4 kor, 12 drb 7 kor. Egy drb utáni porto 20 fillér, 3 drb-on felel 60 fillér, Utánvétel 60 fill.-rel több. Megrendelhető FEITH, M. Főraktárban, Bécs, VII., Mariahilferstr. 38. Raktár Budapest: Petrovits, dr. drogisták IV., Bécsi-utca 2.

Tavaszi és nyári évad 1902. Valódi brünni szövetek.

Egy 3.10 m. hosszú (frt 2.75, 3.70, 4.80 jó születnek, mely tel- (frt 6.— és 6.90 jobb valódi gyapju- ból.)
7.75 finom (frt 7.75 legfinomabb (frt 8.65 legfinomabb (frt 10.— legelőcsöbben)

Fekete szalonlőnyre való szelét 10 frt, valamint felöltő-
szöveteket, turista-loden, legelőcsöbben kammárm stb. gyári
árakon szállít a lelkiismeretesnek és szolidnak elismert
posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünneben.
Minták ingyen és bérmentve. Mintaszertint szállítással
kezeskedve. A magárendelők előnye igen nagyok,
ha a szöveteiket egyenesen a fenti czég gyárhelyén
megrendelik. 9541

Erő-Egészség.
„Szent-Anna“
malátacakes (tápsütemény).
Elsőrangú tanárok és orvosi szaktekin-
tétyek által ajánlott, tisztán malátából,
minden egyéb liszt hozzáadása nélkül
készült.

Speciális erőtápszer.
Rendkívül könnyen emészthető, a testre gyarapodá-
sát előmozdítja, óriási tápsérték, kellemes íze, gyó-
mor- és emésztési zavarokban szenvedők sikerrel
használják.

Egészségeselemek, lábbadozóknak, betegeknek, felnőtteknek és gyer-
mekeknek egyaránt alkalmas. Eredeti ára 1 frt 25 kor.
Postaküldemények utánvétele. Kapható csakis zárt dobozokban
minden fűszerkereskedésben és gyógyszerárban. 9548

Főraktár: HOFFMAN JÓZSEF
cs. és kir. udvari szállítónál,
Budapest, V. kerület, Báthory-utca 8. szám.

LUSER L.-féle turista tapasz.
Biztosan és gyorsan ható szer, tyukszem
szemölcs és talp, valamint a sarok bór-
keményedései, to-
vábbá mindennemű
bőrészarusodás,
ellen. A hatás-
ért jótállás
vállal-
tatik.

Köz-
ponti
szétküldési
raktár:
SCHWENK L.
gyógyszerész
MEIDLING-BÉCS.
Csak akkor valódi, ha min-
den használati utasítás és minden
tapasz a mellettes védjeggyel és
alírással el van látva, azért is erre
figyelni kell. — 1 doboz ára 1.20 kor.
Vidékre 1.60 kor, előzetes beklídes mellett bérment.

Magyarországi főraktár: 9578
Török József gyógyszer, Budapest, Király-u. 12. Andrassy-út 26.

LIPIK
(Szlavóniában)
I. rangú fürdőhely. 9500

Egyetlen jód tartalmú alkalikus hőforrás (64° C.) a continensen.

A lonjavölgyi vasút állomása (Dugosellőn út). Azonkívül Pakrac-Lipik déli vasút állomás. (Zónatarifa) közvetlen kocsiszekkötéssel május—szeptember Szege-Lipik d. u. 434 és vissza Lipik-Szege d. e. 833.

Kitüntető: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüsszel. Pényesen berendezett gyógyterem, kávéház és vendéglő, nagyszabású park, fedett sétány, külön gyógyszállók, gyermekgyógyintézet, pompásan berendezett fürdőépület. Villanyvilágítás.

Felülmulhatatlan hatású gyomor-, bél- és gégehurut-nál, köszvény és osztoz bajoknál, ischia, csont-bajoknál, mindennemű hurutos bántalmaknál, valamint minden mirigy- és vérbetegségeknél.

A fürdő-idej alatt dr. Marschalko Tamás or. is rendel a fürdőhelyiségben.

Jódehóvíz szétküldése egyenesen a forrástól, továbbá Édes-kuty L. czégnél Budapest.

Jóforrású közvetlen a fürdőigazgatóságnál rendelhető. — Bővebb felvilágosításul szolgál a fürdőigazgatóság.

CSÚZ! KÖSZVÉNY!

COLCHIFLOR
Dr. DEBOUT D'ESTRÉES, CONTREXEVILLE előírása szerint.

A friss colchiflor virágból készült ezen gyógyszer, capsulák alakjában kitűnik pontos adagolása és tartóssága miatt. Számos megfigyelés alapján specifikus szert képez CSÚZ és KÖSZVÉNY ellen. Ára 6 kor.

Főraktár: Török József gyógyszerár, Budapest, Király-utca 12. szám és Andrassy-út 26. szám.

21. SZÁM. 1902. BUDAPEST, MÁJUS 25. 49. ÉVFOLYAM.

Előzetes feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 24 korona. Csupán a Vasárnapi Ujság (a Világkronikával) együtt 12. Egész évre 16 korona. A POLITIKAI UDONSÁGOK (a Világkronikával) 8. Egész évre 10 korona. Kétféle előfizetés: a postaiag megkötözött vidéki is csatlakozó. (a Világkronikával) 5.

Dr. KÉZMÁRSZKY TIVADAR.
1842—1902.

ISMÉRT megfogott jelesaink száma. Kéz-
márszky Tivadar, egyetemünkön a szülé-
szet és a női bajok tudós tanára meg-
halt pünkösdi napján egy heti kinos szenvedés után.

Semmelweis nevezetes fölfedezésének, mely annyi fiatal anyának mentette meg életét, ő volt egyik legbüzsőbb apostola. Semmelweis fölfedezte a gyilkos gyermek-
ági láz titkát; de a sors megtagadta tőle annak örömét, hogy érvényre is juttassa csak itthon saját hazájában is s nehéz küzdelem és heves ellenkezés jutott osztályrészeül. Kézmarzsky azonban megértette őt s lelkes hitve lett az új tannak, melyet türelemmel, kitartással tanított szóval, írásban, példadással, és teljes sikert aratott. Tíz évvel Semmelweis halála után már sehoh a világon nem volt ellenzője az ő tanításainak. Ennek köszönhető, hogy míg régebben ezer asszony közül húsz elhalt gyermekágyi lázban, a mai klinikán ezer közül már csak egy hal el. S elmondhatjuk, hogy első sorban a Kézmarzsky nevéhez fűződik a szülészetnek mint tudománynak Magyarországon való kifejlődése s a mostani neves szülész- és női orvosok legnagyobbbrest az ő iskolájából kerültek ki.

Goszleth fényképe után.
Dr. KÉZMÁRSZKY TIVADAR.

Kézmarzsky Tivadar 1842-ben Szepes-Váralján született. Iskoláit Lőcsén és Kassán apja felügyelete alatt végezvén, a fővárosba jött, s orvostanulmányait az itteni egyetemen végezte; eleinte anyagi gondokkal is küzdött. 1865-ben az orvosi, a rákövetkező évben a sebészdoktori és szülészestri diplomát szerezte meg, s alorvos lett a Rókus-kórházban. 1866-ban Schordann-öztöndíjjal külföldi tanulmányútra indult és két évet Bécsben, Párisban, Németország, Angolország, Belgium és Franciaország szülészeti intézeteiben töltött. Tanulmányútjáról hazatérve, 1869—72-ig tanárség volt a budapesti egyetem szülészeti és nőgyógyászati klinikáján. 1873-ban egyetemi magántanár, 1874-ben a szülészeti helyettes tanárává, 1876-ban rendkívüli és 1879-ben nyilvános rendes tanárává lett

Nemes szerénysége, mely önérteltel párosult, előkelősége izlésben, gondolkodásban, érzésben, mindig nyugalmas, nyugodt, nyájas külső modora: megnyerő volt mindenkire. Mi, tanítványai, kik az ő családja voltunk, szeretettel vettük körül. Mester volt, s iskolát alapított, mely még soká fog folytatódni, az ő szellemében haladni, az ő hagyományából táplálkozni.

Mint tanárnak, kiválóan gyakorlati érzéke

volt a tantásban. Nem ritka és kivételességük által felintás esetekkel kápráztatta, hanem a mindennapos bajok titkaiba igyekezett beavatni tanítványait, hogy ezekben értsék meg a természet rejtett működését. Kiválóan gyakorlati módszer volt az övé, mely azonban soha és semmiben sem esik a beteg rovására. «A tanuló soha ne vegyék észre, hogy a beteg «tanítási anyag»; nekik egyszerűen azt is meg kell tanulniok, hogy benne szenvedő embereket tekintsek, vele kímélettel, részvétet érző szívet bányanak.»

Mint tudós, nem volt barátja annak a lázas haladásnak, mely ideges korszakunkban az ő szakmájában sokakat elragad. Senki sem olvasott többet, senki sem ismerte jobban a legújabb «víványokat», mint ő. De sohase tévesztette szeme elől, hogy a kipróbálás a betegek kockázatásával jár. Hány beteg köszönhetne neki életét, egészségét e révén is! A lázas irodalmi munkálkodás nem becsülte értékén felül. Azt tartotta, hogy értékes dolgot gyorsan teremteni nem lehet. Nem is maradt sok munkája, de a mi van, mind hasznos és marandó értékű. Bábakönyve például, mely magyar nyelven nyoloz, német nyelven három kiadást ért meg, a gazdag német szakirodalom egyik előkelő munkása szerint is a legjobbak közé tartozik. Ilyen az orvosok számára irt könyve is, melyen csaknem tíz évig dolgozott, mely kevés híján évek óta kész, de neki még mindig nem volt-elég jó.

Nemes szerénysége, mely önérteltel párosult, előkelősége izlésben, gondolkodásban, érzésben, mindig nyugodt, nyájas külső modora: megnyerő volt mindenkire. Mi, tanítványai, kik az ő családja voltunk, szeretettel vettük körül. Mester volt, s iskolát alapított, mely még soká fog folytatódni, az ő szellemében haladni, az ő hagyományából táplálkozni.

Dr. Doctor Sándor.
Kézmarzsky gyöngye szervezetű ember volt; nagyon mértékletesen élt és gondosan vigyázott egészségére. A mult heten azonban rosszul kezdte magát érezni s azzal hivatva magához Kéty Károly dr. tanártársát, hogy vakbélgyulladás van. Állapota rohamosan súlyosbodott és

Ottó főherceg.

Sorgor fényképe.

ság határozta meg. A bíróság döntött abban is, hogy az ellenfelek alkalmasak-e lovagi bajvívásra, azaz megfelelnek-e a lovagi követelményeknek? A torna-törvény egyenként sorolja föl, kezdve a mindkét ágon való nemes születésen, hogy — ha a kérdés vitás, avagy homályos, mi mindent kell bizonyítani a lovnak, hogy lovnak elismertessék s hogy torna-viadalra bocsássák. Némely erkölcsi folt, a lopás például olyan bűn volt, a mely a bűnöst örökre kizárta a tornáról. Egyéb bűnökre még szemet hunytak; de a lopás s nő-écsárlás nem kapott kegyelmet. A torna idejére a torna helyét sorompókkal zárták el, oldalain a hölgyeknek páholyt, azoknak az uraknak, a kiknek nem volt tisztük, a kik csak nézők voltak, emelvényeket, a bajvívóknak a sorompó két szembe eső oldalán két sátrat állítottak. Ha városban tartották a tornát, a sorompók fölállításával, a porondozás gondjával a város polgármesterét bízta meg. A vívás napja előtt néhány nappal már megjelentek az ellenfelek a megjelölt helyen nagy és fényes kísérettel. Mindenik fél magával hozta a maga versenytársait; mindenik fél hozott magával kürtösöket, heroldot (hírnököt), czimer- és zászlótartó apródokat, lovászokat és szolgálkat. A bajvívást legalább háromszor kellett kiküldeni nyilvános helyen. A kürtösök kürtöléssel összehívították az embereket, s a mikor már elégséges közönség gyűlt össze, a herold kiküldte a kihívó s a kihívott nevét, a kihívás okát, a bajvívás helyét és idejét. A viadal napjáig a társaság, a mely a tornán összegyűlt, a bajvívó lovakkal naponként nagy lakomát ült, este meg — olykor hajnalig, fátylafénynél táncoltak. A bajvívásra játék-királyt választottak; ez a bírálkkal tartotta meg a szokásos próbákat; ők vizsgálták meg a mérkőzés előtt a bajvívók sisakját, czimerét, vértjét és fegyvereit.

A próbák és igazolások a helyszínen folytak le, ott engedték meg, vagy tiltották el a mérkőzést. A torna-viadal krónikái két esetet ismernek, a melyben a lovat eltiltották a tornától: ha lopott s ha asszonyt rágalmazott. A vakmerőt, a ki a mondott bűnökben ludas volt s mégis lovagias mérkőzésre jelentkezett, nemcsak a viadalról tiltották el; de legtöbbször nyomban meg is lakoltatták. Elvették tőle a szépen szerzámozott paripát, őt pedig a szolgálkával és lovászokkal elpáholtatták. A ki nőt sértett meg oktanul, azt megütlegelték, aztán ló helyett a korlát gerendájára ültették, nyilvánosan elismertették vele, hogy hazudott és rágalmazott s végül alázatosan bocsánatot kellett kérnie a megsértett asszonytól. A lovag-törvények még egy vétket büntettek szigorúan, a tornáról való kizárással: ha a lovag kamatra adott kölesön pénzt. A középkor a haracosot, a rablást, a fosztogatást törvénybe ütköző, jogtalan cselekedetnek tartotta ugyan, de nem erkölcsi foltnak; a rabló törhetett lándzsát, de nem a tolvaj, a ki úgy lopott, hogy életét nem kockáztatta és nem az uzsorás; mert a pénzzel való üzérkedés a középkorban nem volt nemes emberhez méltó foglalkozás.

Mártonyi fényképe.

Ferdinánd Károly főherceg.

Augusta főhercegnő és József Ágost főherceg.

Sorgor fényképe.

KÉPEK A BUDAPESTEN RENDEZETT LOVAS-JÁTÉKOKRÓL.

Miután a bírák mindent rendben találtak, ha a bajvívóknak sem származásban, sem erkölcsben nem volt olyan fogyatkozásuk, a miért alkalmatlanok lettek volna a lándzsa-törésre: megkezdődött a viadal. A bajvívókat a szembenéző két oldalról, lóháton, leeresztett sisakrosztylyal, fegyvertelenül csatlósok vezették a porondra, apródjaiktól ott vették át a már megvizsgált lándzsát s aztán egymásnak mentek. Ha semmi olyan baleset nem történt, a mely megakaszthatta, vagy meg is szakíthatta a viadal lefolyását, rendszerint három lándzsát törtek egymás után, s végül még egyenes karddal is viaskodtak. Megtörtént azonban, gyakran, hogy egyik-másik lovag kibukott a nyeregéből, hogy karját, vagy lábát ficzámította ki, a mikor aztán más lovag állott a helyére. Az olyan esel, vagy fogás a viadalban, a mely megbénította az elleneséget, nemcsak a torna-szabályoknak, de a lovagi becsületnek is sérelme volt. A győztes lovnak jutalom járt, a melyet rendszerint az adott, a kinek udvarán a tornát tartották, s a jutalmat a győztesnek vagy a legrangosabb, vagy a legszebb nő adta át. Ez utóbbi esetben, némely helyen, némely időkben megesezt, hogy a jutalmat osztó hölgy a jutalmat egy esókkal töltötte meg. Semmi föltűnéssel, semmi megszólással sem járt a győztes lovag illetőn megcsókolása.

«BETEKINTS-TÁRSASÁG.»

Három évtized multjából szedegetem össze az emlékezet szálaait arról a vidám társas-kör-ről, mely a főt irt czímet viselte. Tagjai közül a kik még élünk, a fiatal évekből visszasugárzó örömmel gondolunk rá; de a kik csak e sorokból értesülnek először róla, azok előtt is fog egy kis érdeklél birni, mint kulturtörténeti adat, és néhány névvel fogva, melyek a «Betekints-társaság» tagjai sorában előfordulnak.

A 70-es évek elején alakult s állott fönn pár évig a «Betekints-Társaság». Írók és tanárok alkották.

A társaságnak egyszerűen az volt a célja, hogy tagjai hetenként lehetőleg többször is, de minden esetre péntek estéken találkozzanak, s kedélyes beszélgetés közt és — a mennyire telt — szellemes tréfák és szórakozásokkal töltsék pihenő óráikat.

Nem tudok számot adni róla, hogy szándékosan történt-e vagy véletlenségből, de habár politikai irányt egyáltalában nem akart képviselni, mégis talán összes tagjai Deák-párti elvet vallottak. Nem emlékszem legalább, hogy az «Ellenőr» és a «Hon» akkori fiatal munkatársai közül, kiknek pályája később a fuzió után gyorsan kanyarult be a képviselőházba, csak egyik is tagja lett volna a mi társaságunknak; míg ellenben a «Pesti Napló» és «Reform» írói kara bőven volt ott képviselve.

Hogyan történt a társaság megalakulása? Hogyan volt a tagok fölvétele? — nem tudom már. Alapszabályzata bizonyára nem volt; nem működött tehát szervezett egyesületképen, s a kezdeményezők hívták meg a kiszemelt tagokat. A társaság eszméje s «Betekints» elnevezése mindenesetre Arany Lászlótól származott, s ő írta azt a dalt is, mely a társaságnak hivatalos himnusza volt.

A «Hungária» szálloda földszintjének Dunára néző két szobája szolgált a kör helyiségeül, itt tanyázott a «Betekints». Itt gyűlt össze a társaság leginkább esténként s rendszerint pénteken, mely az összejövetelek hivatalos napja volt. Tagjai sorából a következő neveket vagyok képes még emlékezetembe összegyűjteni: Arany László, Ágai Adolf, Baráth Ferencz, Berezik Árpád, Budenz József, Csiky Kálmán, Dóczy Lajos, kit ezután gróf Andrássy Gyula Bécsbe vitt magával, Földy Géza, Fromhold Arthur, Körösi József, ma a fővárosi statisztikai hivatal igazgatója, Hevesi Lajos, a ki később bécsi hírlapíró lett, Márkus István, József, Elek és Miklós, kik közül ma már csak a főpolgármester él, s kikerül egyik tagtársunk pohárköszöntőjében

Solymások.

Sorgor fényképe.

A lovag-torna.

Görö Lajos rajza.

A heroldok.

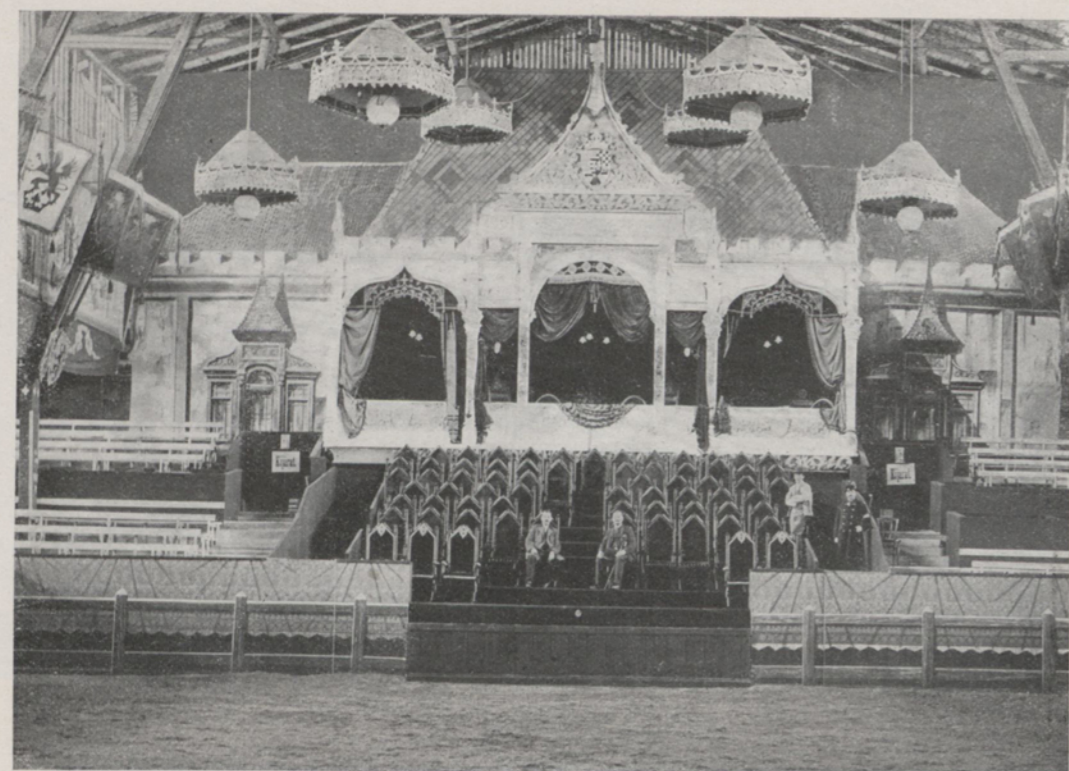
Sorgor fényképe.

KÉPEK A BUDAPESTEN RENDEZETT LOVAS-JÁTÉKOKRÓL.

azt mondá, hogy «a Márkus-testvérek a (még akkor fejlődése kezdetén levő) magyar honvéderőnek tekintélyes részét teszik», továbbá Rákosi Jenő, Szarvas Gábor, Silberstein (Ötvös) Adolf, Toldy István, Urváry Lajos, Volf György, s még talán mások is, kiket név szerint nem tudok felsorolni.

Elnöke volt a társaságnak, egyúttal legidősebbje is, Budenz József; alelnöke Rákosi Jenő. Ezenkívül választottak előcsahost, e sorok írójának személyében, a kinek tisztében állott a hivatalos dalhoz megadni a hangot és vezetni azt. Zenetudományi minősítem ily fontos állásra, harsány hangomon kívül, merőben hiányzott. De az nem szolgált akadályul e szabad köztársaságban.

A hivatalos «ülés» kezdete — péntek-estén — nagyon ünnepélyes formában folyt le. Elnökünk helyet foglalt a fehér asztal élén; fejére tett egy ékteleen nagy szürke parókát, az angol parlamenti elnök példájára. Leültek a tagok is az asztal körül; elnök megnyitottak jelentette ki az ülést, s fölhívta az előcsahost, hogy adjon hangot Mire az egész társaság tőr-

Az udvari páholy.

hető komolysággal és áhitattal elénekelt a «Betekints-dalt».

Mint már említém, Arany László volt ennek szerzője. Bohóság kis munka, mely nyomtatva volt kezeink közt. Egyik — talán az egyetlen még meglevő — példányára a minap bukkan-tam irataim közt, s ekkor határoztam el magam-at ez igénytelen megemlékezés írására. A hét strófás dalból, melyet az akkor divatos «A kis-asszony Pozsonyban» kezdetű népdal áriájára daloltunk, idézem a következő versszakokat:

Háborúság, baj, harag,
— Betekintek,
S humbug innen künn marad.
— Betekintek.
Szerkesztők és tanarak
Nem rejtik, hogy számarak,
Mikor ide betekintnek.

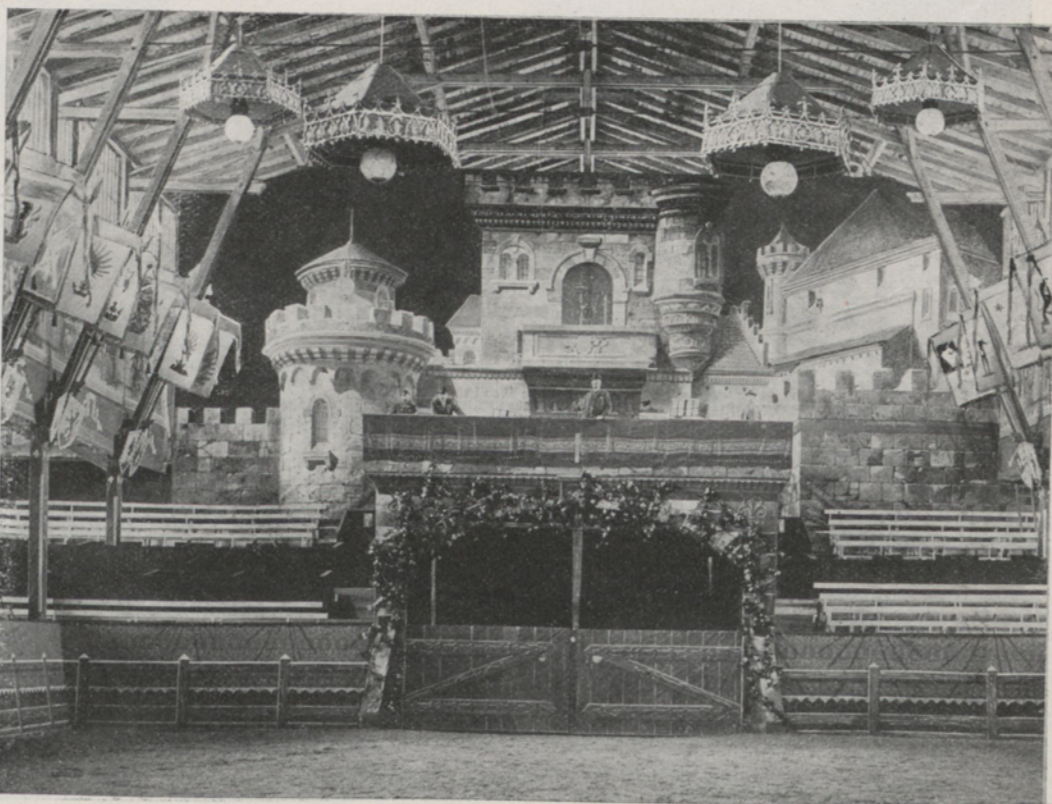
Nincs ilyen klubbszesszire,
Se fonóka;
Nem bagoly a czimere,
De paróka.
Hordja más is, ám belül,
Itt meg első helyre ül
Tiszteletben a paróka.

A dal eléneklése után megkezdődött a lakoma, társalgás, társotkozás. De néha komoly irodalmi viták is útát törtek maguknak. Emlékszem, hogy az akkor még első éveit élő, de virgoncz kedvű «Nyelvőr»-ben egy cikk Arany János nyelvét vette kritika alá. László, a nagy költő fia, noha e társaságban csupa kedély volt, fiú és tanítványi kegyelvének teljes hevével kelt ki a bírálat ellen. És a társaság nagy többsége, ámbár soraiba tartozott a «Nyelvőr» szerkesztője is, osztozott abban a nézetben, hogy a nagy nemzeti költők elé nem írhat iskolai szabályt a grammatikus, mert azoknak műveiben a népszellem fejezi ki a nyelv örök törvényeit.

Bent volt a társaság elfogadott programjában az is, hogy a tagok időnként humoros föl-olvasásokat tartsanak. Csak kettőre emlékszem. Hevesi Lajos olvasott föl egy jóízű rajzot, s e sorok írója értekezett a Betekints-dal eredetéről, költött okiratok alapján fölívén annak származását az ősmagyar időkbe.

Mint a hogy létre jött, magától — szinte észrevétlenül — szűnt meg a vig Betekints-társaság. Tagjai közül sokan családot alapítottak; mások pályuk emelkedő fokozatán nélkülöztek a kellő nyugodalmat és hangulatot; végre a haladó életkor is megkövetelte a maga áldozatát a tréfára hajló vidám elméktől. Legyen e rövid megemlékezés egykori létének szintén csak múlt jele, melynél a történeti apróságok kedvelője megáll egy pillanatra.

Csiky Kálmán.

A nézőtér egy része.

KEPEK A BUDAPESTEN RENDEZETT LOVAS-JÁTEKOKBÓL.

szenvedélyesen megkedvelt. Az 1848-iki forradalom megszakította párisi tanulmányait, de csak rövid időre, mivel nem sokára megint csendes, nyugodt tanyát talált Svájcban, a genfi tó melletti Lausanneban, hol nagy szent-vedélylyel folytatta újra ismereteinek gyarapítását. S itt már nemcsak tanult, de tanított is. Előadásokat rendezett nők számára a filozófiából s előadásait kezdetben nagyon látogatták. De mikor kisült, hogy Lamarcknek, Darwin elődjének az elveit vallja, a hallgatók száma nagyon megcsappant. A lausannei nők nem akartak megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy a magasabbrendű fajok az alsóbbrendűektől s így az ember a majomtól származik. Ez azonban épen nem rendítette meg a tudós nőt elveiben, különösen, mivel nemsokára hivatalosan is elismerték tudományos működését, a mennyiben egyik svájci kanton egy nemzetgazdasági munkáját díjjal tüntette ki. Két év múlva pedig kiadta Darwin híres munkájának, «A fajok eredete»-nek francia fordítását, melyet feltűnést keltő bevezetéssel kísért. Ezt követte egy esomó természettudományi s természettudományos alapú filozófiai munka, melyekben a társadalmi fejlődést, a vallások történetét, az ember és a társadalom eredetét, az erkölcs történetét, a szép természetrajzát stb. tárgyalta.

Csupa bölcsészeti és társadalomtudományi kérdések, a melyeket nő, különösen ilyen magas szempontokból s ilyen nagy tudománnyal még nem tárgyalt. Hogy mennyire neme fölé emelkedett, azt Clémence Royer maga is igen jól tudta. «Egész életemen át szenvedtem nő voltom miatt», mondta egyszer. Nem jelenti azonban ez azt, hogy izléstelenül, tüntetőleg igyekezett volna nőietlennek, férfiasnak látszani, a mi pedig annyi emancipált nő kellemtelen sajátsága. Őt egyáltalán nem a női nem mai helyzete felett való töprengés tette gondolkozóvá, mint a nőemancipáció legtöbb női harcosát, a kik, ha férfiaknak születnek, valószínűleg jelentéktelen emberek maradnak. Az elmének veleszületett ereje, a tudomány rajongó szeretete emelte őt a legkiválóbb férfiakkal egy sorba, kik közül egyik, Renan azt is mondta Clémence Royer-ről: elle est un homme de génie. (Ő zseniális ember). Ebben a mondásban, mely nem egy lángeszű nőnek, hanem lángeszű férfinak, kiváló embernek nevezi Clémence Royert benn van az ő legméltóbb jellemzése.

De épen ez a sajátja okozta azt, hogy jelentőségéhez képest egész élte legvégéig csak igen kevesen ismerték őt. S ez a mellőzés fájt is neki; úgy hogy mikor 1897-ben a francia tudományos és irodalmi világ nagy ünnepeket rendezett a tiszteletére, az immár hatvankét éves leány a lázas örömtől megbetegedett.

Rubino szoborműve a képzőművészeti csarnokban. «A festészet».

A későn megízelt ünneplés megártott neki. De tényleg szép örömnapot is rendezett neki akkor Páris szellemi előkelősége. Zola, France Anatole, Berthold, Lemaître, Ribot sorakoztak ekkor hódolókként köréje.

Eme boldog nap óta egy párisi kórházban élt. Csinos, leányos szobája tele volt könyvvel, füzetekkel; ezekből táplálkozott, ezek tartották fenn az életét. És pedig majdnem a szó szoros értelmében, a mennyiben élete utolsó éveiben alig evett. Különböző egész életén át az anyagi szükségletek kielégítésével lehető legkevesebbet törődött. Évekig tejen és gyümölcsön élt, a mire különben igen szűkös körülményei is kényszerítették. Tehát igazán alig élt másképp, mint eszmében és lélekben s így a gyászbeszédnek ismert frázisa, hogy a testi halál nem jelenti a nagy ember elmúlását, erre a kiváló, szellemi műveiben valóban fennmaradó nőre különösen illik.

A TURINI IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS MEGNYITÁSA.

Gyönyörű verőfényes napon, május 10-ikén ment végbe a turini iparművészeti kiállítás megnyitása.

Káprázatos pompával illeszkedett a megnyitási képe a napsugártól ragyogó Pario del Valentino keretébe. Viktor Emánel olasz király és neje, a bájos Elena királyné fényes kísérettel jelentek meg az ünnepélyen. Jelen volt az aostai, génuai, abruzzói hercegi pár. Elena hercegnő, a király nővére, Leticzia hercegnő, Amadeo Viktor herceg özvegye, az olasz főurak és miniszterek, stb.

A megnyitási ünnepélye a nagy csarnok kupolatermében folyt le, hol diszes emelvény volt fölállítva a királyi pár és kísérete részére, míg többi részét a meghívott előkelőségek töltötték meg. Hatalmas királyi koronától tartva, bibornemnyezet borult a trónszékek fölé. Körülötte az udvari méltóságok, a főrendek és a diplomáciai kar foglaltak helyet. Ezek között, az első sorban, diszmagyarban ott láttuk Magyarországot képviselőjét, Radisics Jenő miniszteri tanácsost, az Iparművészeti Múzeum igazgatóját.

A beszédek sorát az aostai herceg nyitotta meg. Beszélt még báró Casanova, Turin syndacója, Nasi, olasz kultuszminiszter és Colonna herceg, Róma syndacója. Azután a kiállítás megtekintésére indult a királyi pár. Megtekintették Svéd- és Magyarország, Amerika, Franciaország, Anglia, Németország, valamint Belgium kiállítását.

A magyar csoportban Radisics Jenő fogadta és kalauzolta Ő Felsegeiket és Viktor Emánel király kitüntető jelét adta a magyarok iránt táplált rokonszenvének. A királyi pár látható érdeklődéssel tekintette meg a sikerült csoport

tot és ismételtén kifejezte a látottak fölötti tettségét. A bejáratnál e szavakkal búcsúzott el Ő Felsege: «Reményem, még sokszor fogok előjöhetni». És csakugyan, már a következő napon ismét látogatást tett a magyar csoportban, hol mindent apróra megnézett és sokat megdicsért.

A kiállításon különösen feltűnik a főépület kupolacsarnokának hármas szoboreoportja: a géniuszok. Igen szépek továbbá a képzőművészetek csarnokának szobrai: a «Festészet» és «Ihlet». Költői erővel megalkotott, élettől áthatott alakok ezek; a Rubino I. ifjú szobrázsz mesterművei.

És e szobrokhoz mért az egész kiállítás művészi nivója, a melynek csodálatára már most is tömredéken zarándokolnak olasz földről és az idegen országokból. Sárosi Bella.

A VILÁG LEGDRÁGÁBB RUHATÁRA.

Az uralkodók és milliomasok pompás ruhatarairól már sokat olvastunk, de vajmi kevesen tudják, hogy e tekintetben az elsőbbség kétségtelenül a római egyház fejét, a pápát illeti meg.

A szertartások megállapított rendje ugyanis azt kívánja, hogy a pápa az esztendő minden egyes napján más-más, nagy értékű drágakövekkel kirakott öltözetet viseljen, melyek árát — ha valamikor eladók lennének — bármely milliomas is alig tudná kifizetni.

A pápa ruhatarát a vatikáni palota Rafael nevű osztálya három nagy termében egy sereg alkalmazott őrzi, kiknek egyéb dolguk nincs, mint a hét napjaira szükséges öltözeteket a pápa főkamarsának elküldeni, a mi szintén külön szertartással jár.

A pápa az esztendő különféle részeiben más-más színű ruhát visel. Így például a 40 napos böjt idején minden ruhadarabja, még a cipőt is beleértve, világos piros színű.

Husvétkor a fehér színű ruhák jönnek sorra, aminkivül a szertartás azt kívánja, hogy a pápa mindenki az illető napra rendeltetett ruhát viselje.

A pápa öltözetének egyik legismertebb része a kis sapka, melyet viselni szokott. Ezen sapka finom selyemből készül, de az évszak és a nap idejének megfelelőleg színben és minőségben változik.

A papucsek, — a hány nap, annyi papucs, — a pápa ruhatarának tekintélyes s értékes részét teszik. Nyilvános kihallgatások vagy ünnepélyek alkalmával a pápa remek művű papucsot visel. A jobb lábán viselt papucs nehezebb bársonyból készül, középre egy aranykereszt van hímelve, melyet a hívek megécsokolnak, a bal láb papucsán pedig a római egyház czimere látható.

A pápa gyapjából készült keztyűi sokkal értékesebbek, mint a papucsek, mert igaz gyöngyökkel van kirakva. A pápai keztyűk készítése 1566 óta egy római család előjoga, mely család e czélra ötven birkából álló nyáját tart.

A pápa karingeinek csipkék több száz évesek lévén, értékük meg sem állapítható, de annyi bizonyos, hogy ezeknél szebb és ritkább csipkék egy uralkodó ruhatarában sem találhatók.

Az egész pápai ruhatar legértékesebb része a «cappa magna», melyet azonban a pápa csak ritkán szokott viselni. A «cappa magna» a válltól a földig ér, és drágakövekkel van kirakva. A drágakövek oly sűrűn vannak lerakva, hogy súlyukat XIII. Leó pápa alig bírja el. A legértékesebb, de talán legegyszerűbb pápai öltönydarab a pallium. Ez egy keskeny, hosszú, fehér, báránnyaggyapjából készült szalag, melyet a pápa a nyaka körül visel; egy aranykeresztben kívül, mely mindkét végére van behímelve, a palliumon egyéb díszítés nincsen.

Az ilyen palliumok a pápa számára nagy számban készülnek és használat előtt Szent Péter koporsójára helyeztetnek.

A palliumokhoz szükséges gyapjút néhány, külön e czélra nevelt báránnyal szolgáltatja. Minden év január 21-ik napján bizonyos számú bárányt visznek a pápa elé, ki azokat megáldja. A szertartás után a bárányok egy Róma melletti apáca-zárdába kerülnek, hol egy évig a legjobb takarmányban részesülnek. Az év elteltével megnyíratnak, a gyapjából pedig az apácák új palliumokat szövenek.

Vannak még egyéb öltönyök is, melyeket a pápa különféle ünnepek alkalmával viselni szokott, de ezek felsorolása is sok volna.

A pápának három hivatalos gyűrűje van. Ezek egyike a jól ismert halász-gyűrű, melylyel a pápa leveleit szokta lepecsételni. A pápa halála után a halász-gyűrűt összetörik, s utódja számára másikat készítenek. Ezen kívül a pápa még két gyűrűt visel, melyeket soha le nem tesz. Ezek azért nevezetesek, mivel értékük rendkívül nagy.

FEHÉR ÁLLATOK.

Az utóbbi időben nagyon emelkedett a hermelin ára, nyilván az angol koronázásra való készülődés miatt, mert a peerek és feleségeik koronázási öltönyeire állítólag 108,000 hermelin prémjére van szükség, a mi több mint fél millió korona értékét jelent. Ez alkalmából egy német természettudós edekes dolgokat mond el a fehérszőrű állatokról.

Az állattenyésztők, a német tudós szerint, többnyire nem szeretik a tiszta fehér állatokat, mások ellenben csupa kedvelésből eskik fehér marhát, lovat, galambot stb. nevelnek. A magyar gazda legalább ökörben szintén a fehéret szereti s ha hasznosságból tenyészt is tarka marhát, a szíve mindig a szép, nagyszarvú fehér u. n. szilaj marhához húz. Azt is mondják, hogy a fehér állat gyengébb s nehezebb tenyészteni. Mindenesetre feltűnően ritkább a fehér állat. A tengeri madarak és olyan állatok ellenben, melyek sarki, az év nagyobb részében hóval és jéggel fedett vidékeken laknak, többnyire fehér színűek, a mimikri ismert törvényénél fogva, mert így a hóban, jégben könnyebben elrejtőzhetnek az ellenség elől. A szürke és fehér tengeri madaraknak nagyon jó védelem a színük: egy csapat sirályt, mikor kissé hullámzó tengeren pihennek, ép oly nehéz megismerni, mint a fogolycsapatot a barázdában. Fehér hasuk a halászatot is megkönnyíti, mert a halak bizonyára nem ismerik fel olyan könnyen, ha fehér madár lebeg a víz fölött, mintha sötét színű. Alighanem ezért van, hogy az egyedüli sötét színű halászmadár, a kormorán, nem a víz felett röpködve halászik, hanem utána bukik a halnak a víz alá. A nagy barna rablósirály jobb szereti más sirályoktól elragadni a már megfogott zsákmányt, mert bizonyára kitanulta, hogy sötét színűvel elriasztja a víz felszínre közelében uszkáló halakat.

Ezek az elsoroltakon kívül meglehetősen ritka a fehér színű szárazföldön élő madár vagy emlős állat. Ezeknek is legnagyobb része a sarki vidékeken él s vagy csak a téli időszakban fehérek, mint a sarki róka vagy a hermelin, vagy idejük legnagyobb részét a hóban töltik, mint az

Rubino szoborműve a kiállítás főépületén. «A géniuszok».

A TURINI IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSRÓL.

izlandi sólyom. A varjú ellenben, a mely ama kevés állat közé tartozik, a melyek a sarki telet kibírják, fekete marad, mint a szén. Ennek talán az az oka, hogy a varjút nem igen támadja meg más állat, másrészt meg az, hogy a varjú úgyszólván kizárólag döggel él s így sem védekezik, sem léte fentartására nincs rá szüksége, hogy fölvegye a környezetet fehér színét.

Nagyon sok más állatnak azonban valóságos létszükség, hogy fehér színt vegyen fel, részint a zsákmány megszerzése, részint az ellenség elkerülése céljából. A jegesmedve például sohasem férközhetnék a fókák közelébe, ha nem volna fehér. Egyedüli fekete pont rajta az orra hegye. Azok a tengerészek, a kik elsőkül jutottak eddigre ismeretlen sarki vidékekre, azt vették észre, hogy a jegesmedve alighanem fókáknak nézi őket is, mert már nagy távolság-

télire a füle hegye kivételével, mely fekete marad, olyan fehér lesz, mint a körül fekvő hó.

A mint a tavaszi nap felolvastja a havat, a szürke szín visszatér. Először egy szürke csik lesz látható az állat hátán végig, azután a fehér szőrök közé szürkék keverednek oldalán s így változik az állat szürkévé vagy barnává. A havasi nyúl nem fehéredik el olyan gyorsan, mint a sarki róka, mert színváltozása októberben kezdődik s november közepéig tart, de ha nagy hó esik, ez állítólag sietteti a téli viselet felöltését. A sarki róka, a ptarmigan, a hegyi nyúl egyebek közt tiszta hófehér lesz úgy, hogy meg se lehet a környezetétől különböztetni, a hermelin ellenben rendszerint nem egészen fehér, alúl kissé sárgás marad s itt-ott zöldes színt is ölt s ezért ruhadarabokká feldolgozva, nem

télire a füle hegye kivételével, mely fekete marad, olyan fehér lesz, mint a körül fekvő hó.

UDVARI BÁL BUDAPESTEN.

Május 14-ikén fényes udvari bál volt a budavári királyi palotában: a király vendégeül látta az itt időző diplomatákat, az osztrák delegáció tagjait s a magyar társadalom előkelőseit. Hogy mekkora társaság gyűlt össze, mint a király vendége, mutatja az, hogy 1630 meghívót küldtek szét s ezek közül több mint ezren tettek eleget a meghívásnak.

A nagy számban megjelent diplomáciai kar a fehér terembe vezették, a hol a király, ki magyar lovassági tábornoki díszegyenruhában volt, az uralkodó-család tagjaival nyolc óra után jelent meg és cerle-t tartott. Innen vonultak be a bálterembe. A zsúfolásig megtelt nagyterem a magyar és katonai díszruhák, a diplomaták egyenruháinak aranytól ragyogó tömegével s a

UDVARI BÁL A BUDAI KIRÁLYI PALOTÁBAN.

Görö Lajos rajza.

ról kezdett nagy óvatossággal csúszni, aztán vigyázva fölmászott egy jégtömbre, hogy a «fókák» nem riadtak-e fel s csak akkor csúszott tovább feljűk. Azt is mondják a tengerészek, hogy egész eddig az ideig folyton láthatták a medve fekete orrát s esküvel erősítgetik, hogy ettől fogva befogta az orrát a lábával. A sarki róka, a «kék» nyúl, a hermelin stb. az évszakos színváltozáson mind egyformán mennek keresztül. A szőrök vagy a tolluk elveszti előbbi színt s úgyszólván rohamosan lesz tiszta fehérré. Ennek az elváltozásnak a gyors menete nagyon meglepő. Sokszor beszélnek emberekről, hogy valami erős lelki megrendülés, ijedség vagy más efféle miatt rövid idő, pl. egy éjjel alatt megöszülnek. Az említett állatokról itélve, ebben nincs lehetetlenség. Soha még senki se tudta se állatoknál megfigyelni az elfehérlés folyamatát. A toll vagy szőr, mely azelőtt barna vagy füstszínű volt, egyszerre csak fehér lesz, hogy mikép, azt még senki se látta, állítólag azért, mert az átváltozás rendszerint éjjel megy végbe. Az eredeti szín és a fehér között nincsenek átmenetek sem. Az alpesi nyúl szürke, de

minden arcszínhez illik. Európában nincs egyetlen madár sem, mely egész évben tiszta fehér maradna s más vidéken is kevés az ilyen.

A nagy prémüzletekben rendszerint külön helyiségekben tartják a fehér prémeket. A hermelint kosarakba csomagolva küldik szét, a sarki róka prémjét felagatják, a jegesmedve-prémekeket egymásra hányva tartják, de a kiválóan szép példányokat gondosan felakasztják. Ezeket kívül még sok fehér farkas-prém van forgalomban. A farkas bundájának fehérsége úgy látszik kevésbé függ az éghajlattól, mert bár a fehér farkasprém nagyobb része az éjszakai vidékekről kerül hozzánk, Dél-Amerikában is előfordul s nem is nagyon ritka.

Abból, hogy a sarki vidékeken kívül olyan ritka a vadon élő fehér állat, arra lehet következtetni, hogy a fehér szín nem válik az állatoknak javára. A fehér galambot leghamarább veszi észre és kaphatja meg a kánya s fácszánvadászaton is a fehér fészék esik rendszerint legegyszerűbb áldozatul a fegyvernek.

hölgyek pompásabbnál pompásabb öltözékeivel káprázatos látványt nyújtott.

A tánc, melyet cigány-zene hangjánál jártak, csárdással kezdődött, melyben Erzsébet Henriette főhercegnő, József főherceg leánya is magyaros tüllel vett részt. A király ezalatt cerle-t tartott, a főherceggasszonyok pedig a társaság hölgyeinek tiszteletét fogadták. A király többeket megszólitással tüntetett ki a jelen volt urak közül, azután a hölgyek felé fordult, kik közül szintén többeket megszólitott. Ezt a jelenetet mutatja be az udvari bálról készült képünk. A bál éjfélig tartott, mikor a király visszavonulása után a fényes társaság eloszlott.

EGYVELEG.

* **Drága háború.** Kiszámították, hogy a harmadik év óta tartó dél-afrikai háború eddig perceként 4800 koronába került.

* **A marokkói szultán** halálbüntetés terhe alatt megtiltotta, hogy országában valaki házára vagy más épületre villámhárítót állíttasson.

MATILD HERCEGNŐ.

A mai párisi társadalom kevés oly gőcponttal bír, mint a minő *Matild* hercegnőnek, a nagy *Napoleon* császár utolsó életben levő unokahugának szalonja, melyben nemcsak a francia arisztokrácia, a tudományos- és művész-világ fordul meg, hanem a diplomáciai kar is, s a melyet a Párisban időző, vagy a francia fővárosban átutazó fejedelmek is ritkán kerülnék el.

E keresettségnek oka nemcsak azon dícsfényben rejlik, mely a ház asszonyát nagy nevé miatt besugározza, de azon szívélyes szellemességben is, melylyel minden rangú és korú barátait s látogatóit fogadja. Nála minél gyakrabban tisztelegni, kedves kötelesség azokra nézve, kiknek az agg hercegnő közös szeretetük és tiszteletük tárgya.

Most egy nagy napra tesznek előkészületeket: *Matild* hercegnő nyolczvanharmadik születésnapját fogja megülni e hó 27-ikén. S erről méltán vehet tudomást a magyar közönség is, mert az 1900-iki párisi világkiállítás magyar osztályának alig volt lelkesebb bámulója és pártfogója, mint a hercegnő. Tövére-hegyére áttanulmányozta a magyar pavillont, s egy estélyre meg is hívta a kormánybiztoság tagjait: gróf Széchenyi Bélát és Széchenyi Hanna grófnőt, Lukács Béla és Miklós Ödön kormánybiztosokat, Szalay Imrét, Radits Jenőt, Herman Ottót és még több másokat.

«Mióta a császárság megszűnt, még sehol oly szívélyesen és hízegőden nem fogadtak, mint ma a magyar pavillonban!», mondta nagy örömmel a hercegnő meghittjeinek a látogatás után. Az estélyére szóló meghívást sajtókezüleg is irta meg mindenik magyar vendégének, nem rettenve vissza a magyar nevek hűség lemasolásának fáradságától, hogy meghívása egyszermind emléklap gyanánt is szolgálhasson.

Első Napoleon császárnak legfiatalabb fivére volt *Jeromos*, a westfaliai király. *Katalin* württembergi hercegnővel való házasságából három gyermeke származott. Legidősebb fia korán elhalt; a két kisebb gyermek közül *Matild* hercegnő *Napoleon-Jeromos* hercegnek néneje volt. Ők ketten Triestben születtek, hová szüleiket *Montfort* herceg név alatt internálták. A család élete ott nem volt a legkellemebb, nemcsak anyagi helyzeténél fogva, mely korántsem volt fényes, hanem azon rendőri felügyelet miatt is, melyet lépten-nyomon éreznök kellett. Ha *Katalin* hercegnő nem dicsekedhetett volna *Ferencz* császár jóakarásával, valóságos börtönné vált volna a triestti tartózkodás az egész családra nézve.

Később viszonyai természetesen jobbra fordultak. A második császárság alatt a Tuileriák ünnepélyein mindig *III. Napoleon* legközvetlenebb közelében szerepelt, mert a császár igen szerette, ő pedig e szeretetével soha vissza nem élt.

Matild hercegnő már leány korában foglalkozott festészettel. *Demidoff* orosz herceggel 1840-ben kötött házassága magtalan lévén, idejét a szépművészetek tüzetes tanulmányozásának szentelhette. Így lett kitűnő festővé, mely minőségben a párisi «Salon» kiállításain több alkalommal részt is vett, s ott ki tudta

nyerni családja legelkeseredettebb ellenségeinek méltánylását is.

Mint a festészet alapos ismerője és nagy kedvelője, igen szép és értékes képgyűjteményt tudott összeállítani elfogadó termei számára, melyek valódi múzeumok, Holbein, Van Dyck, s a francia és olasz iskola legjelesebb mestereinek műveivel.

A festmények között vannak elhelyezve a császári család tagjainak márvány-mellszobrai. Egy, a többinél magasabb márványoszlopon, a legnagyobb terem közepén, a Bonaparte-család világhódító megalapítójának mellszobra díszleg, pálmáktól és egyéb délszaki növényektől körülvéve.

A műkertészet termékeinek eme pompás példányai szintén *Matild* hercegnőt dícsérik, a mennyiben legnagyobb részt Saint-Gratienben fekvő kastélyának kertjéből valók. A nevezett nyári palota Párisból körülbelül tíz kilométerre fekszik éjszaki irányban, az enghieni

gyaránt, — a mi Franciaországban nagy ritkaság, — mindenki számára van egy szívélyes szalonja.

Mindezekon kívül a hercegnő nagy jótékonyaságért is általános tiszteletnek örvend. Az ő jó szívét és áldozatkészségét hirdeti a *Matild-menház*, mely már negyven év óta áll fenn Párisban, évenként háromszáz gyermeknek és ügyefogyottak nyújtva hajlékot és táplálékot. Ezek az ő gyermekei, kiknek körében örömmel tölt el hetenként pár órát.

Képzeltetni hát, hogy születési évfordulója a párisi társadalomra nézve oly ünnep, mely évenként meghatóbb lesz.

A hercegnő a magyarságnak igaz barátja s mint ilyen, különösen megérdemli, hogy róla ez alkalommal megemlékezzünk.

A mellékelt arckép *Giraud* festménye után készült s a hercegnőt azon fejdíszével ábrázolja, melyet a császárság alatt a nagy ünnepeken viselt.

Bertha Sándor.

LOVASJÁTEKOK BUDAPESTEN.

Május 16-án s az utána következő két napon tartották a *Tattersall* nagy esernokában azokat a lovasjátékokat, melyekre már hetek, sőt hónapok óta lázasan készült az előkelő magyar társaság s melyet izgatott érdeklődéssel várt a fővárosi közönsége.

Ezrekre menő díszes és előkelő közönség gyűlt össze a nagy nézőtérre; a Budapestben időző diplomáciai kar, a politikai és hivatalos világ kiválóságai, a főri családok tagjai fölöttétek meg a páholyokat s a többi helyeket is mind elfoglalta az érdeklődő közönség. Már maga ez a nézőtér is olyan látványt nyújtott, melyhez hasonlóan ritkán van része a fővárosnak. A hölgyek pazar öltözékei, ragyogó ékszerei szinte versenyre látszóttak kelni az előadandó mutatványok fényével; a férfi-közönség legnagyobb része fekete estélyi ruhában, a katonatisztek teljes díszben jelentek meg. A fényes társaság már csaknem teljesen betöltötte a nézőteret, mikor Ő Felsége a király, az uralkodó család tagjaival és kíséretével megérkezett. A közönség fellálassal üdvözölte.

A három részre osztott udvari páholy középső részében, mely tágasságával, izlésees vörös kárpitjaival kisebb teremnek is beillt, foglaltak helyet az udvar tagjai: a király, *Gizella* bajor kir. hercegnő, ki Münchenből jött leányát, az előadásban szereplő *Augusta* főhercegnőt megnézni, a szintén szereplő *Ottó* főherceg neje, *Mária Jozefa* főhercegnő, *Klotild* főhercegnő, kinek fia, *József Agost* főherceg, menyé és leánya, *Erzsébet Henriette* főhercegnő vett részt a játékokban; rajtuk kívül ott volt még *Fülöp* közbüri herceg. A két oldalpáholyban a kíséret tagjai ültek. Az udvari páholy alatt renaissance-stíli, magas támlájú székek voltak felállítva a lovagi torna idejére a szereplő hölgyek s az e mutatványban részt nem vevő urak számára.

Az udvari páholylyal szemben volt a tágas kapu, melyen a szereplők fényes csoportjai bevonultak; a kapu fölött a vajdahunyadi vár motívumai alapján összeállított emelvényen a budapesti honvédeknek volt elhelyezve, mely a mutatványokat zenével kísérte, ugyanitt voltak a főrendezők, a kik harang-jelekkel vezették az egyes programmszerű mozdulatokat. A bejáró kapu két oldalán helyek voltak fenntartva, a melyekről azok a résztvevők szemlélhették a látványosságokat, a kiknek az illető számban épen nem volt szerepük.

Mindjárt az udvar érkezése után megkezdődött az előadás, mely teljesen program szerint folyt le, úgy, hogy az előző napon tartott főpróba alapján lapunk legutóbbi számában

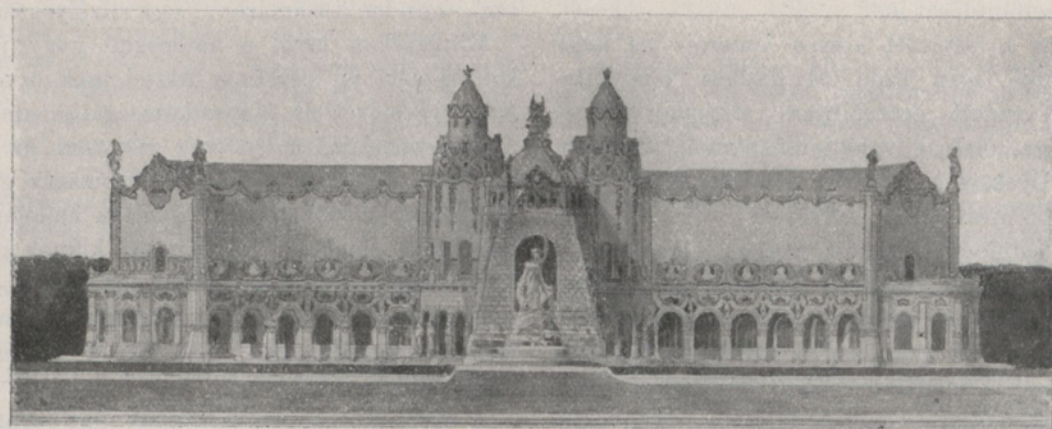
Giraud 1853. évi festménye.

MATILD HERCEGNŐ.

fürdő és tó közelében. Eredetileg a birtok a híres *Catinat* tábornagyé volt, XIV. Lajos egyik legjellemesebb vezéréé. Az általa emelt épületek megvannak még ma is, de e mellett egy lakályosabb palotát is építettek oda a múlt század elején *Napoleon* császár utasításai szerint. Ebben tölti a nyarat *Matild* hercegnő. A tizenkét holdnyi területű kertben szép százados fák vonják különösen magukra a figyelmet. Van többek közt egy igen szép czedrus, melyet maga *Jussieu*, a nagy francia botanikus hozott Keletről.

Matild hercegnő szalonja minden este megnyílik. Vannak barátai, kiknek szabad öt bármely napon is felkeresni. Mások csak bizonyos esteken tisztelegnek nála. A nagyvilág pedig vasárnap este keresi fel őt.

Nagy ebédjein egy aranyozott, nyitott szárnyú bronz-sas fiaitól környezetben foglalja el az asztal közepét. De legyen bár számos és fényes vendégsereg körülte, vagy legyen csak meghittjei között, a hercegnő mindig egyformán kedves, kedélyes és barátságos. Midőn megérkezéskor és elmenőben kezét csókolnak neki, nők és férfiak

AZ ARADI KULTUR-PALOTA. — Vágó László és József terve.

leirtuk. A látványosság pazar fényén kívül bámulatos, összevágó szabatságával is kitűnt, a legesekélyebb zavar vagy baleset sem zavarta lefolyását. Pedig nem csekély dolog volt a próbákön így összetanulni annyi lovasnak és lovas-hölgynek, embernek és lónak egyaránt szokatlantól öltözötben, a nagy tömegekhez képest aránylag csekély területen. Öröm volt nézni, mily pompás lovasok vannak főuraink és főuri hölgyeink között. Az *első felvonulás* és a *solymászat* ép oly fényes volt s ép oly zavartalanul folyt le, mint a *huszártisztelet*, majd az *altisztek* és *közlegények mutatványai* s végül az előadás legérdekesebb része, a *lovagi torna*.

A közönség feszült érdeklődéssel merült el a páratlan nagyszerűségű látványba s helyenként ki-kitörő lelkes tetszéssel üdvözölte a szereplőket. A tapsra az első jelt mindig a király adta meg, a ki látható kedvteliséggel szemlélte az elébe táruló elragadó képet s egész este alig vette le szemét a porondon nyüzsgő káprázatos pompájú tömegről.

Az előadás végeztével Ő Felsőge s az udvar távozásakor tisztelettel felállt a közönség, azután széjjel oszlottak nézők is, szereplők is, hogy a következő estén ismét találkozzanak. A király a május 17-iki előadást is nem lankadó érdeklődéssel nézte végig. A második, valamint a jóval olesőbb helyárak mellett rendezett május 18-iki harmadik előadásnak is igen nagy közönsége volt. Az érdeklődés minden felől szokatlán mértékben fordult az előadások felé s általános volt a vélemény, hogy pompában, fényben legfeljebb ha a milleniumi nagy díszmenet mondható ehhez fogható látványosságnak.

TÓTFALUSI KIS MIKLÓS EMLÉKÜNNEPÉLYE KOLOSZVÁRT.

A kolozsvári könyvnyomdászok már több évvel ezelőtt elhatározták, hogy a régi magyar nyomdászok leghíresebbikének, Tótfalusinak, a kolozsvári temető legérdebbs részén levő elhanyagolt sírját helyreállítják és régi sírkövével fölemelik.

A szükséges költségek előállítására *Ruzsicska* Gyula debreczeni nyomdász kiadta *Csernátóni* Gyula dolgozatát Tótfalusiról, ezenkívül gyűjtést rendeztek, *Endstrasser* Benedek építővállalkozó és *Demjén* Ágoston műlakatos mester pedig díjtalanul végezték a szükséges munkálatokat.

Így jött létre a mellékelt képen látható emlékmű, melynek főrésze a felső, koporsóalakú sírkő; ezt Tótfalusai özvegye emeltette 1702-ben, rajta a Párizs Pápai Ferenc által fogalmazott felirat olvasható. Ez az emlékmű, valamint Tótfalusai sírhelye sokáig ismeretlen volt s csak a 70-es évek elején fedezte föl újra *Szabó* Sámuel ref. gimnáziumi tanár biztatására két deák.

Az emlékünnepélyt és az új síremlék felavatásának napját a kolozsvári nyomdászok pünkösd másodnapjára tették. Éppen ebben az évben, márczius 20-ikán telt be 200 éve, hogy az egykor híres férfiú meghalt s így ez alkalommal egyszersmind ezen évforduló emlékét is ünnepelték a kolozsvári nyomdászok s velük együtt a város közönsége is. Kolozsvár főterén d. e. 1/211 órákor gyülekezett a könyvnyomdászokon s más ipartestületeken kívül a több ezerből álló közönség s így vonultak ki 11 órára a temetőbe. A nyomdászdalkör éneke nyitotta meg az ünnepet, melyet *Ruzsicska* Gyula em-

lekbeszéde követett. Ebben röviden ismertette a nevezetes férfiú életét, ki elhagyva a papi pályát, nyomdász és betűmetsző lett és Hollandiában saját betűvel kiadta a bibliát s külön az új testamentomot; mindkettőnek megjavította szövegét, helyesírását s e két művel a magyar népi művelődés nagyszerű tervét kapcsolta egybe. Hazajöve Erdélybe, vagyont szerzett, tekintélyben élt, átalakította s alapját megvetette mai helyesírásunknak, betűket metszött, könyveket irt és nyomtatott; de egyszersmind számos hatalmas ellenséget is szerzett, kik életét az amúgy is melancholiára hajló embernek elkészerítették; megtröve szállt sírjába 1702-ben. A szép beszéd elhangzottával a kolozsvári nyomdászok országgyűlést és szakköre koszorúit tették le a sírra, azután pedig *Rácz* Antal kolozsvári nyomdász szaválta el *Tichy* Ákosnak, a múlt évben elhunyt nyomdászati írónak alkalmi költeményét. Erre *Herepey* Gergely ref. esperes mondott megható imát a 200 év óta nyugvó halott porai felett s végül az egész közönség levett kalappal a *Hymnust* énekelte. Este a központi szálló nagyertermében társas lakoma fejezte be az ünnepélyt.

Végül megemlítjük még, hogy az utóbbi években általában sok történet Tótfalusai emléke érdekében. Csernátóni, alólrirt, de kivált Dézsi Lajos részletes életrajzát irták meg s most az ünnepély alkalmából Gyalui Farkas kiadta a régi jeles nyomdász nevezetes *Mentségét*, melyben igazolja megrótt teit, továbbá a biblia nyomtatása körüli eljárását s általában helyesírás, nyelvtani elveit, stb., melyekről szól *Apológia Bibliorum* című latin műve is.

Ferenczi Zoltán.

AZ ARADI KULTUR-PALOTA.

Az *aradi Kölcsey-egyesület* elhatározta, hogy a hazafiságnak, a tudományoknak és a művészetnek palotát épít. Itt helyezik el az aradi 48-as ereklye-múzeumot, a képtárat, a népkönyvtárat és a régiség-múzeumot. Ezen felül pedig hangversenyteremnek is kell lennie az *aradi kultur-palotában*.

A Kölcsey-egyesület versenyre szólította az ország építő-művészeit a szép terv megvalósítására. A pályázatra huszonhét terv érkezett be, köztük öt olyan, a melyre mind az aradi bíráló-bizottság, mind pedig a magyar mérnök- és építész-egyesület bíráló-bizottsága ki mondta, hogy alkalmasak a kivételre. A két bíráló-bizottság egyhangú ajánlata alapján a végrehajtó-bizottság az első helyen kiemelt pályaműnek ítélte oda a díjat. Ezen pályaterv szerzői *Vágó* László és József testvér-műépítések.

A két fiatal építész neve már az ismertek közé tartozik. *Vágó* László az építész-egyesület nagy díját és az állami aranyérmét nyerte el azzal a tervével, melyet a Gellért-hegy művészi kialakításának pályázatára nyújtott be. *Vágó* József pedig a mérnök- és építész-egyesület színház-pályázatán kapta meg az ezüst-érmet. Az aradi kultur-palota pályanyertes terve is komoly, művészi munka.

Az egy-emeletes épület félkörű alapon nyugszik. Középen monumentális jellegű építmény emelkedik ki belőle, mely már külsejével is hirdeti célját. Ez az aradi vértanúk pantheona. Zárt, ünnepies hatású csarnokából egyszerű az

átmenet a főépülethez, mely a két-tornyú középrész körül két szárnyban emelkedik.

A földszinten jobbról a népkönyvtár, balról az ereklye-múzeum foglalja el a két szárnyat, az emeleten ugyanígy helyezték el az építészek a felső világitású képtárat és régiség-múzeumot. A két szárnyat szép csarnok köti egybe, melyet kupola koronáz, és a honnan könnyen jut el a látogató a palota négy részének bármelyikébe. Ide nyílnak Kossuth, Damjanich és a vértanúk ereklye-fülkéi is. Ez a központi elrendezés a terv egyik legnagyobb előnye. Az épülethez közepén hátul a hangversenyterem csatlakozik, melynek loggiás folyosója a hátsó homlokzatot teszi változatossá. Elöl a homlokzat szép formákat és arányokat tüntet föl. A pantheon mögött a szobor-csoporttal díszített oromzat látszik két eredeti formájú toronnyal. A szárnyak homlokzata egyszerű és eredeti. Néhány karcsú pillérrel kevés mezőre osztott sima falsík nyújt helyet a magyaros ornamentikának. A kapu körül honvédek kő-alakjai alkotnak hatásos és az épület hazafias jellegét kiválóan föltüntető ékességet.

Seress Gyula.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Báró Eötvös József összes munkái. E nagyszabású kritikai kiadásból, mely tudvaleg az országos Eötvös-bizottság gondozásával jelenik meg s jövedelme az Eötvös alappnak jut a 'Tanítók háza' számára, most jelent meg a *második sorozat*, melynek öt kötetével immár megvan a husz kötetre tervezett kiadás fele. Az öt közül első, a 6-ik kötetben a *«Növénkek»* című társadalmi regényt találjuk, a hetedikben pedig Eötvös *elbeszéléseit*, melyek közt néhány eddig kiadatlan is van. Ezek közé kell számítani a *«Pusztalok»* címűt, mely e kiadás rendezése közben jelent meg a 'Budapesti Szemle'-ben és lapunkban is. Teljesen kiadatlan a *«Magyar élet»* című tervezett elbeszélés-sorozat első kés darabja s a *«XIX század bárói»* című regénytörzék, melynek nagy érdekességet ad az, hogy új irányát mutatja a nagy író szellemének: egészen modern tárgyat akart benne feldolgozni, a születési és a pénzarisztokrácia szembeállítását. A 8-ik, 9-ik és 10-ik kötetben Eötvös *beszédei* vannak összegyűjtve; külön kötetben az *emlék- és ünnepi beszédek*, melyek közt szintén van eddig még kiadatlan: *«A magyar költészet és Kisfaludy Sándor hazafisága»* című, melyet 1860-ban mondott, mint az Akadémia küldöttségének vezetője a Himfy költője szobrának leleplezésén, Balaton-Füreden. Ugyane beszédhez fűzött jegyzetben van Eötvös egyetlen ránk maradt *pohárköszöntője. «A politikai beszédek»*, Eötvös nagy jelentőségű politikai pályájának ékesen szóló emlékjeljei, két kötetet foglalnak el. A sajtó alá rendező, dr. *Voinovich* Géza, minden egyes kötet végéhez érdekes magyarázó jegyzeteket csatolt, melyekben tömören, röviden összefoglalta az egyes művek megértéséhez szükséges tudnivalókat. Ez az első kritikai kiadás, mely magyar prózaíró műveit gyűjti össze s szép külsejével, szerkesztési gondosságával is méltó Eötvös nagy nevének. Irodalmunk egyik legértelmesebb, legműveltebb s legmélyebb hatású szellemének műveit kapja benne a közönség s megvételével ezenkívül még jótékony társadalmi czélt is támogat. Az egész kiadás 20 kötetének ára fűve 80, kötve 104 korona; az egyes kötetek külön is kaphatók.

Apostol Bertalan: Pacsirtadal; Költemények. Miskolcz 1902. Ha az ember egyfolytában olvassa, elejétől végig, ezt a most megjelent verskötetet, meglepetve kell látnia azt az ellentétet, mely első és második fele közt van. Az elsőben jórészt szerelmi dalok vannak; egy-két csinos akad köztük, de nem árulnak el sem mély érzést, sem erőteljesebb egyéniséget. A szerző ügyes verselése, csinos, magyaros nyelve mellett is kissé nehezebben mozog a dal könnyed formájában. Annál kellemesebb a megjelölés, mikor a kötet derekán túlhaladva, meghalljuk a szerző igazi hangját, azt, a melyben érvényre jut tehetségének igazi sajátossága. Két nagyobb, ódai költeményben emelkedett, lelkesedéstől sugallt s nemes mérséklettel vezetett strofákban ünnepli Kisfaludy Károly emlékét s a sárospataki főiskola múltjához fűződő hazafiai érzéseket, majd elégiku-

sad, az érzés fájdalmas melegségével éneklő azokat a benyomásokat, melyeket, a természettel benső közösségben, szemlélődő életet élve, környezetétől nyer. Nagy része a szép elégiáknak: *«Küzdelem után»*, *«Novemberben»*, *«Alkonyatkor»*, *«Tavaszkétek»*, *«Az érkező golyák»*, *«Az itt maradt fecske»*, stb. lapunkban jelent meg először, — a kötet legszebb darabjára, az *«A csipkerózsza panasza»* címűre olvasóink közt bizonyára lesznek, a kik emlékeznek a múlt évből. Ezekben a költeményekben erős és rokonszenves egyéniség szólal meg. A természetnek szomorú képein szeret leginkább elmerengeni; tud örülni a tavasz jöttének, rózsaí nyíltának is, csakhogy örömet majd mindig befelőlzi lelke mélyén rejülő bánata; nem tudja elfeledni, hogy a virágzást nyomon követi a hervadás, a fakadó élet mögött ott leselkedik az elmúlás. Megnyugvásában van filozófiai szellem, a mint hogy gondolkodásában is sok a bölcselmi elem. Az élet és természet jelenségeit magas erkölcsi szempontokból nézi s gyakran meglepően szép képekben tudja rajzolni; erkölcsi érzésének finomsága nem egyszer megkapóan világít bele a szívnek egy-egy titkos rejtekébe. Alakító ereje nem mindig tart lépést gondolata és érzésbeli gazdagságával, példa rá a *«Cseresznyefák alatt»* című vers, melynek szép és gyöngéd alap gondolata hatásának nagy részét veszti a kidolgozás egyenetlensége miatt. A *«Majálison»* címűben ellenben már zavartalan szépségben érvényesül az ugyanazon eszmekörből való gondolat: a költő ártatlanság korai elmúltán való borongás. A ki e verseket irta, igazi költő. A kötet csinos kiállításban, fűve három koronára, díszkötésben öt korona árért kapható a szerzőnél, ki Szirmán, (u. p. Borsod-Csaba) ref. lelkész. Mutatványul a következő költeményt közöljük:

Majálison.

Tavas ragog, — a májusi sugárta
Tenyészet, élet, boldogság fakad,
Uj lombozat, dús zöldelő virulat
Borítja a megfűlt ágakat.
Az erdő mélyén éneklő madárkat
Elhallgattatja a vidám zsvaj,
A zöldbe jött a «felsőbb nő-növelde»
Üde, bájos, kedves leányival.

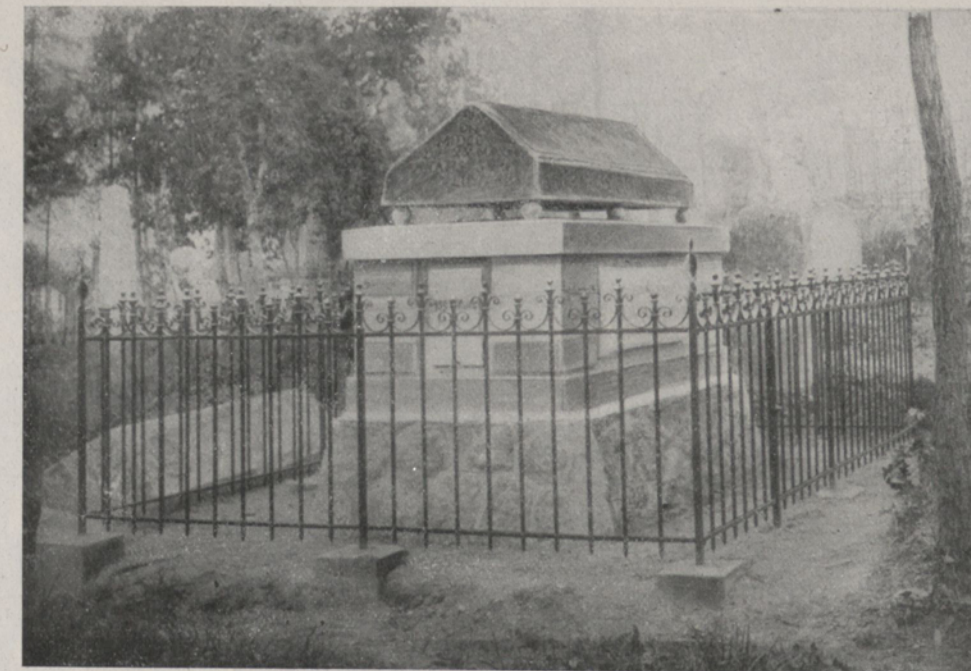
Tavaszt jött a tavaszt meglátogatni,
Mosolygó bimbó bimbót üdvözöl,
Az illat, báj, derű felváltja egymást,
Remény reménytel ábrándot közöl;
Füvés fészer nyír s lombos tölgyfa alján
Kis ibolyáska ibolyára lel,
Találkozáskor édes örmében
Harmatos lesz a szem, s virág-kehely.

Szép földi angyalok fehér ruhában!
Egész lényük: gyermekszív és kedély,
Gyönyörteljes semmisség kedvtelések,
Szunnyad náluk még minden szenvedély.
Ha szívökben támad, két öntudatlan
Egy név nélküli titkos sejtelen,
Mint májusi kék égen rózsafeleg,
Szétfoszlik az s elszáll nagy hirtelen.

Az ártatlan boldogság édenébe
Nem surrant még az üdv, a szerelem,
Mert ez mint édes illat a virágban,
Ha már nyit a bimbó: akkor terem.
Mint érintetlen harmat, úgy ragyognak,
Féhről lelkükben nincsen semmi fölt . . .
Ah, hogy egykor minden letört virágnak
Íly tiszta, fényes, boldog multja volt.

És lelkemen bánat sejtelve támad:
Lesárgul a bükk s a fürtös nyírág,
Árnyas bokor, zöldülő fák tövében
Elhervadoz, lehull bimbó s virág!
A drága percek gyorsabban repülnek,
Az ártatlanság fénye ellobog,
Felső bimbók, serdülő szép leánykák,
Ti sem lesztek soká ily boldogok.

Lovagjáték a Hunyadiak korából. Ez a címze annak a díszes és izlases kiállítású könyvnek, mely a Klotild-szeretetház javára tartott pompás tornajátékok program gyánadt jelent meg s ezen kívül történeti tájékoztatóval is el van látva s a daliás idők vitézi játékeit ismerteti. A történeti részt *Zilahy* Kiss Béla írta. Illusztrációkban is gazdag, s a régi, historiai képek mellett a mostani ünnepi játékok közreműködőiről is számos képet közöl. A kiállítás stíljé és díszé a Franklin-Társulat nyom-

TÓTFALUSI KIS MIKLÓS SIREMLÉKE A KOLOSZVÁRI TEMETŐBEN.

dájának művészi képességét dicséri. A nyomás minél korábbi igyekezett lenni; betűi egykorú kodexbetűk és a XV. században divatos folyóírás; a betűket egyenesen a könyv számára metsztették. A könyvet huszonkilenc kép díszíti, közte több szines. Mint könyvnyomtatási mű is szép emléke a ragyogó fölelevenített lovagjátékoknak és a budapesti ünnepélyeknek.

Egy kétszáz éves magyar könyv új kiadása. Most tartották meg Kolozsvártól Tótfalusi Kis Miklós régi tudós könyvnyomdász halála kétszázados évfordulójának emlékünnepét, mely alkalommal az ő *«Mentség»* című 1698-ban írt könyvét is kiadta *Gyalui* Farkas. A könyvben ellenségei, irigyei támadásai ellen védekezik Tótfalusi, miközben nagyon sok ma is érdekes dolgot elmond, melyek éles világot vetnek az akkori irodalmi viszonyokra. A könyv ára két korona.

Páriák. Regény. Irta *Dénes* Tibor. A modern társadalomból vett tárgyú regény. *Grill* Károlynál jelent meg, ára két korona.

Elbeszélések. Irta *Ábrányiné*-Katoná Klementin. A 196 oldalra terjedő csinos kiállítású kötet nyolcz hosszabb, élénken irt elbeszélést tartalmaz.

Virányoslak. Elbeszélések. Irta *Kvassainé* Kán Melánie. Az *«Athenaeum»* olvasótárában megjelent kötet. Két hosszabb elbeszélést tartalmaz: a *«Virányoslak»* és *«A jégvirág hazája»* címűeket. A könyv ára piros vászonkötésben egy korona.

A Csicsa. Irta *Zsedényi* Aladár. Tizenegy elbeszélést, jellemrajzot gyűjtött össze a szerző a bácskai életből, kötetének az első elbeszélés címét adván. Ez már harmadik kötete a bácskai életből vett elbeszéléseknek, melyek egymás után rövid időközökben jelentek meg. Egy-egy kötet ára két korona.

Igaz történetek. Irta *Terhes* Samu. Tizenkét apróbb elbeszélést, rajzot tartalmaz a kötet, mely Rimaszombatban Rabély Miklósnál jelent meg.

A Franklin-Társulat budapesti cím- és lakásjegyzéke. A kereskedői, ipari forgalomnak egyik kitűnő, majdnem nélkülözhetetlen segédeszköze az évről-évre tökéletesebb formában, beosztással és könnyebb áttekinthetssel megjelenő budapesti cím- és lakjegyzék. A Franklin-Társulat nagy gondossággal, körültekintéssel és pontossággal készíti ezt a vaszk kötetet, a melynek pontosságára jellemző adat például, hogy a könyvben a május 1-jei lakás-változtatások is benn vannak. Tehát tizenöt nap alatt az összes címeket átvizsgálták és ki is nyomták. A beosztása minden tekintetben megfelelő és az 1830 oldalas kötetben könnyű eligazodni, akár czeget, akár valamelyes egyéb címzet keresünk is benne. Ez a kötet a XVI. évfolyam; kilenc fejezetre oszlik. A tizedik Újpest czegeinek, lakosainak címét foglalja magában. A vaszk kötet ára 16 korona.

Németség vámpolitikája és az új vámtarifa tervezet. Ilyen cím alatt érdekes dolgot jelent meg *Enesei Dörner* Béla ismert nevű szakíró tollából, előbb a 'Budapesti Szemle' hasábjain, most pedig külön füzetben. A szerző előbb a német birodalom vámpolitikáját ecseteli, a múlt századtól napjainkig, megemlékezően a német agrárvédvám törekvésekről is. Azután az új német vámtarifát tárgyalja, végül pedig levonja az elmondottakból a következtetéseket és a magyar nyers ter-

mény kivétel jövőjéről értekezik. Az ez idő szerint különösen érdekes tárgyú füzet Nagel Ottó könyvkereskedésében kapható.

Nemzeti Színház. *Bartók* Lajos hatásos történeti darabját, a *«Turán Anna»*-t újította fel a Nemzeti Színház május 20-ikán. A darab költői nyelve s érdekes cselekvénye ezúttal is hatást tett. A főszerepet *Jászai* Mari játszotta szokott művészetével, rajta kívül még *Márkus* Emilia, *Maróthy* Margit, *Mihályfi*, *Gál*, *Szacsavay* és *Molnár* László járultak hozzá a tetszés felkeltéséhez.

Népszínház. A Népszínház legutóbbi pályázatán a nyertes *«Rozsályi malom»* című népszínmű mellett a bírálok első helyen dícsérettel emelték ki *«A régi szerető»* címűt. Ez május 16-ikán került előadásra. Szerzője *Géczy* István, több népszínmű hivatott írója, ki érzéssel dolgozik, de a népiélet forrásából mélyebben nem merít. *«A régi szerető»*-nek is csak néhány külső néprajzi vonása kapcsolódik a magyar élethez. A szerző azonban egyszerű őszinteséggel és melegséggel szól s egyes jeleneteit hatáskeltnőn bírkiemeli. Új darabjában egy özvegy asszony és özvegy férfi találkoznak újra. Évek előtt szerették egymást, de nem lehettek egymásé. A lány gazdagabb legényhez ment feleségül s a férfi is megházasodott. Ennek van most egy nyolcz esztendő lánykája. A régi szerető, mint özvegy asszony, az anyátlan gyermekek fordult régi érzésével, azt szereti, valamint a gyermek is szereti anyá helyett. De Tóth István tartja a haragot, házasodni akar s kiszemelt egy árva lányt. Ez mást szeret, bár közönségszűkből hozzá menne a gazdag Tóth Istvánhoz, épen mint a régi szerető is hozzáment a gazdagabb kérhoz. Ebből a házaságból semmi sem lesz, hanem a régi szeretők egyesülnek. A szöveghez *Hivós* Iván szerzett néhány jó dalt. A régi szerető szerepében *Blaha* Lujza ismét az ő eredetiségével, művészetével játszik és énekel; ünnepelte is a közönség. *Szirmai* komoly becsüggel adta az özvegy embert. *Szabó* Antal öreg számadó eszikosa legjobb volt a mellélakalok közül. A szerzőt sokszor kitapolták.

Erzsébet királyné szobrára új pályázat. A végrehajtó bizottság, mely Erzsébet királyné budavári szobrának felállítását intézi, új pályázatot hirdet a szoborra, miután az első pályázaton egyik tervet sem fogadták el az elkészítésre. A megbíráláshoz ezúttal is három külföldi szakértőt hívnak meg. A pályázat azonban nyílt, nem névtelenül kell beküldeni a terveket.

Az emléket a budai várban lévő Szent-György-téren állítják föl. Az emlékmű úgy arányaira, mint költségeire nézve a pályázóknak szabad kéz engedtetik. A döntő az, hogy az emlékmű a dícsőült királynéhoz méltó legyen. A minták a mellélakalokkra és az alkalmazott domborművekre nézve is annyira kidolgozandók, hogy azokból a mű szerkezete minden részleteiben világosan megérthető legyen. A pályázók tartoznak leírásban a tervezett emlékmű anyagát és a kivétel módját ismertetni, különben az emlékmű költségeiről hozzávetőleges számítást bemutatni. A pályázat nyílt, abban csak magyar állampolgár vehet részt. A pályázat határideje 1903-ik évi május hó 31-ik napjának déli 12 órája. Három pályadíj van kitűzve, az első 10,000 korona, a második 8000 korona, a harmadik 6000 korona.

Gróf Hadik-Barkóczy Endréné.

Gróf Csekonics Endre.

KÉPEK A BUDAPESTEN RENDEZETT LOVAS-JÁTÉKBÓL. — Mártonfy fényképei.

E díjak mindegyikét a bírálók csak olyanak ítélték meg, kiknek tervei műbeesítek és kivitelre alkalmasak. A bíráló bizottság 12 tagból áll, közülük három külföldi, a többi a képzőművészeti tanács a képzőművészeti társulat, mérnök- és építész-egylet, az iparművészeti társulat, képzőművészek egyesülete és a végrehajtó bizottság választja. A beküldési határidő után hat hét alatt történik a döntés.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

Az erdélyi magyar közművelődési egyesület május 25-ikén Kolozsvárt tartja idei közgyűlését. A Budapesten elhunyt Ferenczy László 16,000 koronát hagyott az egyesületnek.

A szépművészeti múzeum. A városligetben, a Műcsarnokkal szemben épülő szépművészeti múzeum palotájának eddig csak a hátsó része készült el. A nyáron megkezdik a belső díszítést is. Azután a múzeum elő részének építése következik. Ez az elő rész görög templomszerű oszlopos építmény lesz és szoboresernökül fog szolgálni.

MI UJSÁG?

A király Budapesten. Ő Felsége e hó 27-ikén este utazik vissza Bécsbe. A főherczegek és főherczegnők, kik a lovagjatek végett időztek a magyar fővárosban, már a múlt hét elején elutaztak. A királyt egész ittléte alatt nagyon elfoglalták az állami ügyek. A delegációk ülésezei mellett Budapesten folytatták a közigazgatási kiegyezés tárgyalásait báró Körber osztrák miniszterelnök, Böhm-Bawerk és Call osztrák miniszterek a magyar kormányval. A felség május 22-ikén adott itt időzése alatt utolsó kihallgatást, s ez mozgalmal volt.

Először a lovagjatek rendező bizottsága jelent meg s köszönetet mondott a Felső érdekfűzésért. Aztán Pozsony város küldöttségét vezette Darányi Ignác földművelési miniszter, arra kérvén Ő Felséget, hogy a Pozsonyban ősszel rendezendő gazdasági kiállítását, melynek védője Frigyes főherczeg, meglátogatni kegyeskedjék. A Felső válasza biztató volt. Ép ily biztató választ adott a kolozsvári Mátyás-szobor bizottsága küldöttségének is, mely Ő Felségét Mátyás király szobrának szeptemberben történő leleplezésére hívta meg s átnyújtotta a város törvényhatóságának meghívó díszes levelét és az ez alkalomra írt könyv példányát. A küldöttség szónoka Hegedűs Sándor volt, a város egyik képviselője. A király azt válaszolta, hogy dícső elődje szobrának leleplezése, ha csak lehet megjelenik. Ha akadályozva lenne, személyét az uralgó család egyik tagja képviseli. Ő Felsége még több kérdést intézett a szoborról Hegedűs volt miniszterhez. A küldöttség aztán Széll Kálmán mi-

niszterelnöknel tisztelgett és megköszönte, hogy a kormány 30,000 korona segéllyel lehetővé tette a szobor fölállítását. A mint hallatszik, a budapesti lovagjatekot Kolozsváron a nagy magyar király szobrának felállításakor ismételni fogják.

Angol vendégek Magyarországon. Darányi földművelési miniszter meghívására most ötven előkelő angolországi gazda, nemzetgazdasági író és tanár időzik Magyarországon, hogy szemmel látni tanúi legyenek hazánk gazdaságának. A pünkösdi ünnepekre érkeztek Bécs felől, György Endre volt képviselő, a földművelési miniszterium londoni szaktudósítója vezeti őket. Először a Dunántúl vidékeit látogatták meg, Frigyes főherczeg uradalmát, a magyar-óvári gazdasági intézetet, gróf Erdődy György gyepüfuzesi uradalmát. Azután lemennak az alföldre, a déli vidékre, továbbá a felvidékre, s a Csorba-tó vidékének megtekintésével fejezik be körutójukat.

A lovas-játékok. A fényes lovas-játékokat a nagy érdekfűzés következtében harmadszor is megismételték, pünkösdi első napjának estéjén. A Klotild-szereztetház dús segítséghez jut a jövedelemből. Az összes bevétel a kiadások levonása nélkül, hír szerint 200,000 korona. A lovasjátékokban közreműködött katonának a király 1650 koronát ajándékozott, úgy hogy minden lovas altisztre 20 korona, minden gyalogos közlegényre 10 korona jutott. A külföldi lapok is bő tudósításokat közölnek a lovasjátékról, kiemelik káprázatos voltát, történelmi komoly tartalmát, festői szépségét, a közreműködők odaadó buzgóságát és a rendezés szabotosságát, mely oly összhangzatosan jelenetelte a múlt képeit.

Gyulai Pál utolsó előadása az egyetemen. Irodalmunk kitűnősége, a budapesti egyetemnek is népszerű irodalmi tanára május 15-ikén tartotta utolsó előadását a budapesti egyetem bölcsészeti karán. Gyulai a tanári székből nyugalmába kíván menni. Az ifjúság lelkes érzéssel búcsúzott el ősz kifejezésétől. Gyulai meghatottan fogadta a szeretet kifejezését, majd pedig, hogy az ünneplés zaja elcsendesült, megtartotta előadását a magyar irodalomnak a mohácsi vész előtt való korszakairól. Távozásakor ép olyan lelkesült éljenkísértel kísérte Gyulait, mint a mikor benyitott a terembe.

Az egyetem új tiszteletbeli tudora. A király helybehagyta, hogy a budapesti tudomány-egyetem Bartal Antal királyi tanácsost és nyugalmazott főgimnáziumi igazgatót a bölcsészettudományok

tiszteletbeli doktorává avathassa. Bartal a Tud. Akadémia régi tagja, s a latin nyelvnek magyarországi elterjedéséről és a magyar közeletben való szerepléséről, s általában magyarországi latinságáról nagy érdekű munkát írt, mely az Akadémia kiadásában jelent meg.

Eljegyzés. Szabó Béla posta- és táviráda-főigazgató leányát, Mariskát eljegyezte Thier Manó építész, a déli vasut segédmérnöke.

Esküvő. Halász Imre, politikai irodalmunk e régi és kitűnő jelese, lapjainknak, a «Vasárnapi Ujság»-nak és a «Politikai Ujdonságok»-nak rendes dolgozó társa, e hó 17-én családi ünnepet ült. Leánya, Gabriella ezen a napon ment férjhez Balogh Kálmán okleveles mérnökhöz.

Japáni tanár Magyarországon. Dr. Sirovici japáni tudós, ki már régebben tartózkodik Budapesten, s a magyar nyelv megtanulásában nagy előmenetelt tett, pünkösdkor ellátogatott Debreczenbe, hogy itt a nagy magyar környék központjára öregítse tapasztalatait. A híres kollegium professzorai fogadták. Próhle Vilmos nyiregyházi tanár, kiváló nyelvtudós üdvözölte a vasutnál japáni nyelvben. A lakomán is japán nyelven mondott köszöntőt a japáni tudósra. A meglepetést fokozta, mikor Sirovici maga tolmácsolta magyar nyelven, hogy nyiregyházi tanártársa mit mondott.

Ányos Pál emléke. A XVIII. század hazafias költőjének, II. József császár alatt élt Ányos Pál Pálos-rendi szerzetesnek emlékeztetést ülték meg a napokban Veszprémben. Ott halt meg, porai ott nyugszanak a ferenczrendiek sírboltjában. A kegyesrendi tanári kar emléktáblával jelölte meg nyugvóhelyét.

A ferenczrendiek templomának külső falában elhelyezett emléktábla fölvatására megjelent Veszprém megye és Veszprém város hatóságja a székesfejérvári Vörösmarty-kör elnöke, a bírói kar, a tanuló ifjúság és Veszprém város közönségének színe-java. Az ünnepi beszédet Takács József igazgató-tanár, az Ányos-kör elnöke mondotta, Weller János tanár pedig Ányos Pál életéről és költészetéről tartott felolvasást. Zsigmond János tanár hazafias beszéde közben lehullott a lepel az emléktábláról, a melyen a következő fölírás áll: «Ezen emléktáblát a kegyesrendi főgimnázium hazafias kegyelete állította Ányos Pálnak (1756—1784) a nemzeti irodalmunk lelkes úttörőjének, a bánatos szavú költőnek, a buzgó Pálos tanárnak porai fölé, 1902. május havában. Legyen hirdetője nevének.»

Érdekes házasság. Londonban, a westminsteri apátság templomában e hó 22-ikén Boross Dezső hazánkfa tartotta esküvőjét Joe Holman kisasszonnyal, az Egyesült-Államokbeli Indianopolis

Gróf Andrássy Tivadarné.

Gróf Keglevich Ilona.

A BUDAPESTEN RENDEZETT LOVAS-JÁTÉKBÓL. — Mártonfy fényképei után.

felsőbírósi elnökének leányával. Miss Holman jegyese volt Marconi-nak, a drót nélküli táviró híres feltalálójának. Boross Dezső az ősszel Amerikában ismerkedett meg vele, s ennek következtése lett, hogy a Marconival történt eljegyzés felbomlott. Holman kisasszony aztán édes anyjával Európába utazott, Budapestre is eljött. A menyegzőt pedig Londonban tartották.

* London parkjai. A gyorsan fejlődő Budapestnek ugy közegészségi, mint szépségi tekintetből nagy hátránya az, hogy területén igen kevés a közkert s az Erzsébet-tért, Múzeum-kertet, Ujváros-tért s néhány apróbb befűtött teret leszámítva, az egész főváros csupa háztenger; mert hiszen a Városliget, Népliget stb. már kívül esnek a város területén, a hová az olcsó közlekedés mellett is sokba kerül egy-egy népesebb családnak kijutni. Sokkal szerencsésebb tekintetben London — hol pedig a beltelkek óriási értékét képviselnek, — mert az angol fővárosban levő parkok összesen 195 holdnyi területet foglalnak el, ezenkívül pedig mintegy 267 holdnyi terület fasorokkal van szegélyezve.

* Vilmos német császár viruló egészségét annak tulajdonítja, hogy kedvenc orvosának tanácsát követve, az első és második reggelinél gyümölcsöt eszik, az édes süteményeket és meleg téstát kerüli; burgonyát napjában csak egyszer eszik, teát vagy kávé nem iszik. Szép vagy rossz időben egyaránt két óráig sétál, mindennap megfürdik, lefekvés előtt arczát meleg vízzel megmossa, végül pedig minden éjjel nyolcz órát alszik.

* Az Atlanti-tenger alatti táviráda sodronyát a rajta elindított sürgöny három másodperc alatt egész hosszában végig futja.

* Ausztrália valamennyi vasútján a tanuló gyermekek ingyen utazhatnak. Viktória városában pedig a villamos vasút az iskolás gyermekeket az iskolába és vissza szintén ingyen szállítja.

* Közös templom. A szent lélekről elnevezett heidelbergi templomban a római katolikus és a protestáns hitfelekezet egyszerre tartja meg az isteni tiszteletet. A két gyülekezetet csak egy vékony fal választja el egymástól.

x Vihnye fürdő (Bars m.) női gyógyfürdő és klimatikus nyaralóhelyen kényelmes, szép lakás — esetleg teljes ellátás — kapható a kies fekvésű Geesányi villában. Cím: Huszárk S.-né, Vihnye (Bars m.)

A nagy reklám, mely legújabb időben a különféle erősítő, és tápkészítmények érdekében folyik, oda hatott, hogy a felhívás nagy táptértékét ma már mindenki ismeri. Legtöbb kellék, hogy az ilyen erősítő-szer kellemes ízű és könnyen emészthető legyen. A Somatosenak e mellett még azon előnye van, hogy a felhívást ugyszólván már emésztett állapotban tartalmazza.

HALÁLOZÁSOK.

Dr. KÉZMÁRSZKY TIVADAR, egyetemünk tudós tanárának halála széles körökben keltett részvétet. Koporsóját elárasztották virágokkal és koszorúkkal. Dr. WALLACIS GYULA közoktatásügyi miniszter az egyetemi tanácshoz részvétlevelet intézett. Az egyetemi épületekre kitűzték a gyászlobogókat. A halott beszentelése május 20-ikán délután a legnagyobb részvét mellett történt. Megjelent WALLACIS GYULA közoktatási miniszter, Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, Zsilinszky Mihály államtitkár, az orvosi tanári kar és az orvosok testülete s ezenkívül is sok más tisztelője és barátja. Még vidékről is sokan jöttek. A beszentelés után Bókay Árpád orvoskari dékán az egyetem tanácsának és egyszersmind az orvosi tanártestületnek nevében, a volt tanítványok nevében Bárony János, az orvostan-hallgatók segítő- és önképző-egyesülete nevében Morelli Gusztáv beszűztatta el a halottat. A koporsót ezután kiszállították a keleti pályaudvarra, és Lőcsére vitték. Itt május 21-ikén tartották meg a végtisztességet. A budapesti és kolozsvári egyetemeket küldöttségek képviselték. Tanítványai nevében Szabó Dénes kolozsvári egyetemi tanár, Lőcsé városa nevében Fleischaker városi főjegyző beszűztatta el a megboldogultat. — Kézmárszky volt tanítványainak névsorából elég fölemlíteni, Tauffer Vilmos dr. budapesti, Szabó Dénes kolozsvári nyilvános rendes egyetemi tanárokat, Bárony János dr., Bäckér József dr., Liebmann Mór dr. magántanárokat, Mann Jakab drt, a szegedi, Kenéz Gyula drt, a debreczeni, Doctor Sándor drt, a pécsi, Szöllőssy Mór drt, a miskolci bábaképző-iskola igazgató-tanárait, a kik mind az ő asszisztensei vagy gyakornokai voltak.

TALLIÁN JÁNOS, a magyar operaszínház nyugalmazott tagja, meghalt Budapesten, 57 éves korában. Több mint husz évig volt tagja az operának, s még a Nemzeti Színháznál kezdte pályáját. Hatalmas alakjával és erős basszus hangjával hamar feltűnt. Másodrendű szerepkört töltött be, de kedvelt művészt s nagyobb szerepeket, így a «Hugonoták», «Fidelio», «Büvös vadász», «Aida», s más dalművekben is szívesen hallotta a közönség. Nyolcz év előtt ment nyugalmába szembeja miatt.

Elhunytak még a közlebbi napokban: VIRÁGH ANTAL nyug. rába-pordányi plébános aranymises pap 79-ik évében Győrött. — PAPP ZAKARIÁS Bihar-Diószeg görög keleti lelkésze, ki hatvanhat évig lelképásztorkodott, hivében a magyar hazafias érzést ápolta, s a 48-as nehéz időkben is tántoríthatatlanul teljesítette kötelességét mint hazafi, 88 éves korában, s az egész környék nagy részété közt temették el. — Csik-szépírviz SZÁVA ALAJOS nyug. bányatanácsos 79 éves korában Gyulafehérvárott.

— Dr. KRAMOLIN EMIL ügyvéd, és jogtudor, 77-ik évében Szegszárdon. — SZAKONYI GUSZTÁV cs. és kir. nyug. altábornagy, 62 éves korában Győrött. — Dr. RHÉDEY JÓZSEF orvos Székesfejérváron. — Dr. KLEIN JÓZSEF orvos, szabadkai városi képviselő 75-dik évében Grácban. — TAIX KÁROLY gazdatiszt 52 éves korában Csetneken. — HOFFER HENRIK, a pesti hazai első takarékpénztár-egyesület pénztárnoka 59 éves korában Budapesten. — NAGY ANTAL nemes-dömölki körjegyző 47 éves korában Kis-Czellben. — CZIRÁK JÁNOS, a nagy-körösi ref. egyház volt algondoka, 62 éves korában Nagy-Köröson. — ZILZER MÓR, Zilzer Antal festőművész atya, 68 éves korában Budapesten. — SZÁSZ MÁTYÁS földbirtokos 84 éves korában Mőzs községben. — Gróf bethleni BETHLEN GYULA, 67 éves korában Maros-Vásárhelyt. Elhunyt gróf Bethlen Géza, Torda-Aranyosmegeye főispánja és gróf Bethlen Sándor országgyűlési képviselő is gyászolja.

ÖZV. GRAENZENSTEIN GUSZTÁVNÉ, szül. Szende Gabriella, az alkotmányos idők helyreállítása után az első pénzügyi államtitkár özvegye, Graenzenstein Béla mostani pénzügyi államtitkár édes anyja, néhai Szende Béla honvédelmi miniszter nővére, igazi régi magyar uri asszony, 81 éves korában Budapesten. Az államtitkárokon kívül még két fia: Graenzenstein Artur nyug. tábornok és Géza nyug. osztálytanácsos gyászolja nagy kiterjedésű rokonsággal. — KONKOLY-THÉGE IMRÉNÉ, szül. Madarassy Francziska, tiszteletré méltó nagyműveltségű matrona, 91 éves korában Budapesten, és Alsó-Dabason temették el. — ÖZV. GEIST GÁSPÁRNÉ, szül. Molnár Erzsébet, Geist Gáspár földbirtokos édes anyja, Budapesten 77 éves korában. — ÖZV. TINÓDI SZABÓ JÁNOSNÉ, szül. Káveczky Lujza 49 éves korában Budapesten. — MULLER EDÉNÉ, szül. Reiner Mimi, dr. Molnár Gyula ügyvéd és író és dr. Molnár Mór ügyvéd és konzul édes anyja, 74 éves, Szabadkán. — KELETI JÁNOSNÉ, szül. Liptay Sarolta 58-ik évében Kolozsvárt.

HUMBERTNÉ SZÁZMILLIÓS CSALÁSA.

A maga nemében párját ritkítja az az óriási széledégs, melylyel — kétségkívül rendkívül ügyesen és ravaszul — egy Humbertné nevű asszony sok millió erejű megcsalt számos francia pénzintézetet és tőkepezés magánembert. A regénybe is beillő történet röviden összefoglalva a következő:

Humbertné, a ki most negyven évnél nem sokkal idősebb, 1878-ban ment nőül Humbert Gusztáv tekintélyes ügyvéd, későbbi francia igazságügy-miniszter fiához, Frigyeshez. Eredetileg nagyon egyszerű családból származott, Toulouse vidékéről,

D'Aurignac Mária, Humbertné nővére.

Humbert.

Humbertné.

KÉPTALÁNY.

A « Vasárnapi Ujság » 17. számában megjelent képtalány megfejtése: Ki sokba fog, keveset végez.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós. Szerkesztésig iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9.

Advertisement for Salvator Lithion-forrás, a medicinal product for various ailments.

Advertisement for Diana Gyógytár, a pharmacy offering various medicines.

Advertisement for Polgár Sándor, a doctor specializing in various medical conditions.

Advertisement for Parádi Arsen vízben, a medicinal water from Parád.

családi neve Daurignac Teréz. Férjhezmenetelekor — saját előadásán szerint — csekély százmillió franknyi hozományt hozott a házhoz...

Fényes palotát szerzett, három vidéki kastélyt, nagy szőlőket, vadászterületet, birtokot Madagaszkáron...

A legendának vége lett s egész sereg ember siratja pénzét. Legjobban a « Rente Vigére » biztosító társaság részvényesei...

Az esetből kifolyólag, — mivel egyelőre hasztalan keresi a rendőrség Humbertné és családja tagjait, — vizsgálati fogságba helyezték...

Bálban. Az anya bálban mulat s beteg kis leánya azalatt otthon gondozás nélkül meghal.

A világitó torony. Tavon. Mind a kettőben vannak szép helyek, csak az a baj, hogy lankadt részletekkel váltakozva.

Falunkból. Az esetleg közölhetők közé soroztuk, de biztosan nem igérhetjük megjelenését...

Szobám szeme. Kis kertemben. Az első hangulatos, csak a végét kellene másképp csinálni...

Nekem az mindegy. Olga. Most tudom csak stb. A síma nyelv és verselés kezdete szinte tévedésbe ejti az embert...

SAKKJÁTÉK.

2275. számú feladvány Zangger R.-től.

Chess puzzle diagram showing a board with pieces and a solution key.

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

Chess puzzle 2257 by Erlin K.-től with solution key.

Chess puzzle 2258 by Ernst J.-től with solution key.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Csomonyán: Németh Péter.

Advertisement for MAGGI food products, highlighting quality and variety.

Advertisement for various food products including levesek, erőleves-tokok, and other delicacies.

Advertisement for hair care products, Stella-víz, and Zoltán Béla's pharmacy.

Advertisement for Mattoni-Féle Giesshubler tennis equipment, including rackets and balls.

Advertisement for Szenzációs találmány! (Sensational invention!) featuring a bed and other items.

Advertisement for Földes-féle Margit-Crème, a skin cream product.

Magy. kir. államasutak. Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államasutak igazgatósága az 1902. évi szeptember 10-től 1903. évi augusztus 10-éig...

Advertisement for Luser L.-féle turista tapasz, a type of bandage for travelers.

Advertisement for Riviera Ibolya, a medicinal product for various ailments.

Advertisement for 5 koronáért, a product or service offered for five crowns.

As igazgatóság.

Advertisement for Mattoni Erzsé-Sósfürdője, a spa or bathhouse in Budapest.

Advertisement for Serravallo China-Bora Vassal, a medicinal wine.

Advertisement for Vakovári arcztisztító, a skin cleaning product.

Advertisement for Kwizda féle Korneuburgi marha táppor, a cattle feed supplement.

